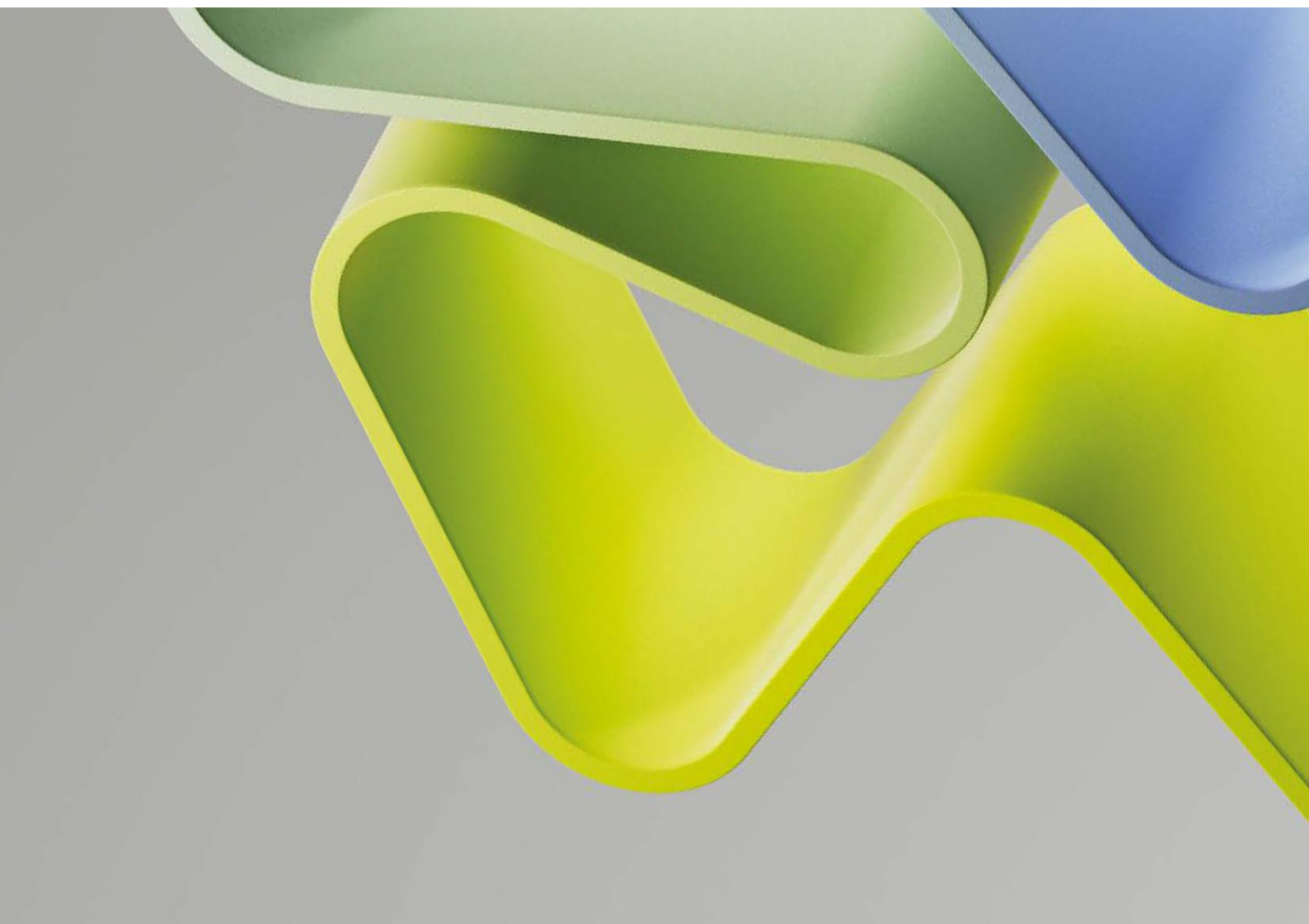

**Vedlegg 3 til Årsrapport 2024 for forskningsinstitutter
omfattet av retningslinjer for statlig grunnbevilgning:**

Egenrapportering fra de samfunnsvitenskapelige instituttene

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Chr. Michelsens institutt, CMI	5
Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning	9
Fridtjof Nansens Institutt, FNI	13
Frischsenteret	16
Institutt for samfunnsforskning, ISF	19
Møreforskning	23
Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning	26
NORCE (samfunnsvitenskap)	30
Nordlandsforskning	35
Norsk institutt for bærekraftsforskning, NORSUS	39
NTNU Samfunnsforskning	44
Norsk Utenrikspolitisk Institutt, NUPI	49
Institutt for fredsforskning, PRIO	56
SINTEF (samfunnsvitenskap)	62
Samfunns- og næringslivsforskning, SNF	70
Telemarksforskning	74
Vestlandsforskning	78

Innledning

Dette er vedlegg 3 til Årsrapport 2024 for forskningsinstitutter omfattet av retningslinjer for statlig grunnbevilgning. Vedlegget inneholder informasjon om hvert enkelt institutt på den samfunnsvitenskapelige areaen sammen med deres egenrapportering på bruk av grunnbevilgning i 2024. Årsrapporten og dens fire vedlegg kan lastes ned fra [Forskningsrådets nettside for årsrapporter](#).

Forskningsrådet har i sin bestilling til instituttene bedt om kortfattede beskrivelser av følgende:

- Organisatorisk form
- Stiftelsesår
- Instituttets vedtektsfestede formål
- Lokalisering
- Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten
- Datterselskaper
- Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024
- Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet (inkluderer også midler fra Retur-EU)

Forskningsrådet har anmodet instituttene om å sortere omtalen av sin bruk av grunnbevilgning etter de samme overskriftene som i punkt 1.16 i SSBs veileder for [Rapportering av nøkkeltall og FoU-statistiske data fra forskningsinstitutter, 2024](#). Videre har vi bedt instituttene om å begrense sin rapportering til maksimalt syv sider, men vi har akseptert at de største instituttene har behov for noe mer plass. Noen institutter har dessuten valgt å inkludere en liste over sine viktigste publikasjoner.

I egenrapporteringen blir instituttene bedt om å redegjøre for sine eventuelle datterselskaper eller underenheter. Forskningsrådet minner om at grunnbevilgningen til forskningsorganisasjoner som inngår som datterselskaper i et forskningskonsern, eller som eies av et annet forskningsinstitutt, utbetales til og disponeres av morselskapet (jf. pkt. 5.3 i [Retningslinjer for statlig grunnbevilgning](#)). Forskningsrådet har tydeliggjort [hva som skal være oppfylt for at et datterselskap skal kunne være omfattet av grunnbevilgningsordningen](#) slik at morselskapet skal kunne anvende midler fra egen grunnbevilgning i datterselskapet.

Chr. Michelsens institutt, CMI

Nettside: www.cmi.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Stiftelse

Stiftelsesår

1930

Formål

CMI skal fremme toleranse og fordragelighet mellom folk og nasjoner. Instituttet frambringer og kommuniserer uavhengig forskningsbasert kunnskap som bidrar til å forstå og løse globale utviklingsutfordringer.

Lokalisering

Bergen

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

- Forskningsvirksomheten er organisert i 7 tverrdisiplinære forskningsgrupper:
- Skatt
- Demokrati og Styresett
- Humanitærisme og Migrasjon
- Rettigheter og Kjønn
- Fattigdom og Global Helse
- Klima og Naturressurser
- Korrupsjon

CMI driver U4 Anti-Corruption Resource Centre på oppdrag fra myndighetene i åtte land.

CMI er i tillegg partner i 5 tverrinstitusjonelle sentre:

- Senter for lov og sosial transformasjon (LawTransform)
- Bergen Global
- Norsk senter for humanitære studier (NCHS)
- Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health (CISMAC)
- Development Learning Lab (DLL)

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

I 2024 fortsatte CMI konsolideringsfasen som ble påbegynt i 2023. Etter en sterk vekst i perioden 2019 til 2022, så er formålet med denne konsolideringen å fortsatt levere på et høyere nivå med en større organisasjon på rundt 100 ansatte. Dette klarte vi også i 2024. Prosjektinntektene fortsatte på samme høye nivå, og det er sterkt fokus på å skaffe nye prosjekter.

Våren 2024 konkluderte CMI en omfattende rekrutteringsprosess for å finne ny leder for U4 Antikorrupsjonssenteret. Hilde Selbervik ble tilbudt stillingen og tiltrådte 1. juni. U4 var da halvveis i strategiperioden sin og styringsgruppen som består av 8 giverland bestilte en midtveisevaluering av U4. Denne ble gjennomført av konsultentselskapet Agulhas høsten 2024, og evalueringsrapporten ga U4 en svært gunstig vurdering. Styringsgruppen uttrykte stor tilfredshet med prestasjonene og vilje til økt finansiering av senteret. U4 har også arrangert flere vellykkede workshops og møter, inkludert et to-dagers workshop i Kairo om bistandseffektivitet og donor-koordinering, samt en sesjon på den 8. globale symposium om helsesystemer i Nagasaki, Japan.

Dette året var også første gang CMI som vertsorganisasjon har mottatt et Marie Curie-stipend. Stipendene er veldig konkurransedyktige og prestisjefylte internasjonalt, og brukes som et instrument for å styrke forskningskvaliteten.

I april 2024 leverte vi vår rapport til FNs generalsekretær António Guterres, som vurderte om «UNRWA gjør alt i sin makt for å sikre nøytralitet og håndtere påstander om alvorlige brudd». Gruppen besto av CMI, Raoul Wallenberg Institutet i Sverige og Dansk Institut for Menneskerettigheter, ledet av tidligere fransk utenriksminister Catherine Colonna. Rapporten ble presentert på en pressebriefing i FN-hovedkvarteret, og generalsekretæren uttrykte sin takknemlighet for det viktige forskningsarbeidet som har positive konsekvenser for donorerens beslutning om å finansiere UNRWA. Dette har vært en svært viktig milepæl for CMI, og vi er stolte over å ha spilt en sentral rolle i denne evalueringen.

2024 ble også et godt år på publiseringsfronten. CMI endte opp med 78 publiseringspoeng, nest beste resultat de ti siste årene.

Høsten 2024 holdt vi interne utviklingsforumssamlinger for å hjelpe forskningspersonale med prosjektutvikling og ledelse. Disse opplæringssesjonene har blitt svært positivt mottatt av våre medarbeidere, og vi vil fortsette å investere i personalutvikling på denne måten i 2025. Sannsynlige temaer er "Planlegging og gjennomføring av evalueringer" og "Anskaffelse og ledelse av oppdragsforskning".

CMI var med å organisere den Afghanistan Week i Oslo sammen med våre partnere PRIO, Nansen Center og Norwegian Afghanistan Committee. Et av høydepunktene var en paneldebatt mellom UD's viseutenriksminister og tre kvinnelige afghanske aktivister om Norges Afghanistan-politikk, med over 200 deltakere. Uken inneholdt 14 seminarer og 40 talere, med de fleste arrangementene fullsatte.

2024 har vært et spennende og produktivt år for DLL. DLL etablerte en ny Helpdesk som gir kunnskapstjenester til organisasjoner som utvikler nye bistandsprosjekter og -programmer. Vi har støttet tre organisasjoner i deres forberedelse av nye søknader til Norad. Vi etablerte også to nye

læringsnettverk, ett om kvinners økonomiske myndiggjøring og ett om klimatilpasning. DLL startet et langsiktig forskningssamarbeid med Hauge Microfinance for å evaluere effekten av forretningsinvesteringstipend i Burundi. Økonomisk støtte fra Open Philanthropy har finansiert de fleste av våre aktiviteter i 2024.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Strategiske instituttsatsinger

I 2024 har instituttet bevilget totalt kr. 1 178 000 til Development Learning Lab (DLL). Den totale rammen for strategiske instituttsatsinger (SIS) til DLL er kr. 9 030 000 for perioden 01.01.2019 – 31.05.2024.

Development Learning Lab (DLL) er et forsknings- og læringssenter som samarbeider med utviklingsaktører for å forbedre resultatene av utviklingsprogrammer. DLL samarbeider med frivillige organisasjoner, multilaterale organisasjoner og regjeringer for å bidra med forskning og bevis på alle stadier av utviklingsprosjekter og programmer. DLL ble etablert i 2021 som et samarbeid mellom Chr. Michelsen Institute (CMI), Universitetet i Bergen (UiB), Norges Handelshøyskole (NHH) og deres Senter for Anvendt Forskning (SNF). DLL er fysisk plassert hos CMI i Bergen.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Instituttet har bevilget til sammen kr. 2 002 000 til forprosjekter/ideutviklingsprosjekter.

Disse prosjektene tildeles basert på interne søknader. Hensikten er å styrke utviklingen av ideer som kan føre til nye prosjektsøknader, videreutvikle nye satsningsområder og fremme nye forskningsinitiativ. Flere av investeringene har allerede gitt resultater i form av nye samarbeid og prosjektsøknader.

Egenandel i forskningsprosjekter

Det er bevilget til sammen kr. 3 003 000 i egenandel i bidragsprosjekter. Dette gjelder forskningsprosjekter som forutsetter at CMI bidrar med egenfinansiering.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

CMI har strategisk investert 17,831 millioner kroner av grunnbevilgningen for å styrke nettverksbygging og kompetanseutvikling på flere nøkkelområder.

En betydelig del av denne investeringen er allokert til publisering og formidling for å sikre at forskningsresultater og kunnskap når et bredere publikum. Disse innsatsene inkluderer publisering i akademiske tidsskrifter og vår egen publikasjonsserie, som aktivt deles på nettsidene våre og gjennom sosiale medier. Våre forskere engasjerer seg også i medieopptredener og deltar på konferanser og seminarer, både nasjonalt og internasjonalt.

En viktig lokal formidlingsarena er Bergen Global, vårt samarbeidsprosjekt med Universitetet i Bergen. Dette senteret fungerer som et knutepunkt for forskningskommunikasjon om globale utfordringer og huser et omfattende bibliotek. Med et gjennomsnitt på 80 arrangementer per år, bidrar senteret sterkt til våre formidlingsarbeid.

CMI legger stor vekt på kompetanseutvikling for ansatte gjennom oppdatering på forskningsområder, deltakelse på konferanser og samarbeid med andre forskningsinstitusjoner. Grunnbevilgningen er benyttet til kompetanseutvikling gjennom forskergruppemøter, stabsseminarer og treninger i blant annet forskningsetikk. Videre har midlene blitt brukt til å støtte doktorgrads- og postdoktorstillinger, samt veiledning av mastergradsstudenter, noe som bidrar til å utvikle den neste generasjonen av forskere.

Vi har også investert i nettverksbygging, som fremmer tverrfaglig utveksling og samarbeid på tvers av institusjoner og landegrenser. En sentral del av faglig utvikling er knyttet til å skape og opprettholde kontakter innen relevante nettverk. Disse nettverkene er viktige arenaer for læring og forskningssamarbeid, der nye forskningsprosjekter, samarbeid og kunnskap kan se dagens lys.

En andel av grunnbevilgningen er også benyttet til kvalitetssikring og ledelse for å sikre at forskningen holder høy standard.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	1 178
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	2 002
Egenandel i forskningsprosjekter	3 003
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	17 831
Vitenskapelig utstyr	
Sum	24 014

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning

Nettside: www.fafo.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning er et aksjeselskap. Forskningsstiftelsen Fafo eier samtlige aksjer.

Stiftelsesår

Fafo ble etablert av Landsorganisasjonen i Norge i 1982 og omdannet til en stiftelse i 1993. Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning ble etablert som eget aksjeselskap i 2003.

Formål

Formålet til Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning er å levere kritisk og handlingsorientert forskning om arbeidsliv, utdanning, velferd og migrasjon til sentrale beslutningstakere og beslutningsprosesser, nasjonalt og internasjonalt.

Lokalisering

Fafo har sine lokaler i Borggata 2b på Grønland i Oslo.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Fafo institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning hadde 64 ansatte forskere ved utgangen av 2024. Instituttet har en tverrfaglig profil og forskerne med bakgrunn fra samfunnsvitenskapelige disipliner, humanistiske fag eller helsefag. Instituttets virksomhet er organisert i fire forskningsgrupper, som er ledet av hver sin forskningsleder.

- Arbeidslivsorganisering og arbeidsmarked
- Migrasjon, inkludering og kompetanse
- Velferdsforskning
- Globale studier

Datterselskaper/underenheter

Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning er ett av Forskningsstiftelsen Fafos tre datterselskaper. De to andre datterselskapene er det kinesiskregistrerte selskapet Fafo Technology Consulting (Beijing) Co. Ltd og Samfunnsøkonomisk analyse as. Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning mottar hele grunnbevilgningen som tildeles Forskningsstiftelsen Fafo.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Aktiviteten gjennom året har vært høy i instituttets fire faggrupper. Fafos forskere har vært forfattere eller medforfattere av 69 artikler og bokkapitler i internasjonale og norske vitenskapelige tidsskrifter og antologier. Instituttet hadde 1,0 publiseringspoeng per forskerårsverk i 2024.

Allmennrettet formidling er en kjerneoppgave ved instituttet, og instituttets ansatte holdt 281 foredrag i løpet av året. Det ble skrevet 14 kronikker eller kommentarartikler og forskerne har også bidratt i flere podkaster. Vi har også hatt en rekke arrangementer og seminarer i løpet av året – totalt 52 i regi av Fafo. Seminarene ble besøkt av over 2000 publikummere, og nærmere 5000 har fulgt våre sendinger digitalt, enten direkte eller i opptak. Vi har i løpet av 2024 registrert mer enn 1750 omtaler av Fafo i trykte og nettbaserte medier.

Vi velger å løfte fram følgende tre faglige høydepunkter fra 2020:

En viktig begivenhet i 2024 var årets *Fafokonferanse*: «Når usikkerheten truer». Nærmere 270 deltakere fikk høre over 50 innledere og debattanter som var i sving i løpet av fire plenumsesjoner og tre parallelle sesjoner. Vi diskuterte hvorfor usikkerhet oppstår, og hvilke konsekvenser usikkerheten har for ulike grupper i samfunnet. På årets konferanse markerte vi også at det er 20 år siden EU-utvidelsen. Fafo Østforum har fulgt utviklingen helt fra 2004 og kunne på konferansen feire sitt 20-årsjubileum.

Vår mangeårige forskning på arbeidstakere i atypiske tilknytningsformer, partssamarbeid samt deltakelse og innflytelse ble ytterligere styrket gjennom tildeling av prosjektet *Integrating Diversity in Social Dialogue (INTEGRATE-DIALOGUE) fra Horisont Europa*. Fafo leder prosjektet, og skal i samarbeid med samfunnsvitere og jurister i åtte europeiske land, undersøke hvordan midlertidig ansatte, tilkallingsvikarer, frilansere og selvstendige kan sikres mulighet til medvirkning og medbestemmelse over sine lønns- og arbeidsvilkår.

Vi publiserte også antologien *Den norske arbeidslivsmodellen – status og utfordringer i en brytningstid* på forlaget Gyldendal Akademisk. Der dykker 20 Fafo-forskere ned i de viktigste utfordringene norsk arbeidsliv står overfor og spør: Er den norske arbeidslivsmodellen fortsatt i stand til å produsere gode resultater?

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Forskningsstiftelsen Fafo mottok 24,8 mill.kr i grunnbevilgning fra Norges forskningsråd for 2024. Fafo disponerer grunnbevilgningen til doktorgradfinansiering, publiseringsstøtte, strategisk forskningsledelse, strategisk faglig utvikling, kompetanseheving, nettverksarbeid, kvalitetssikring og strategisk forskningsformidling. Alle aktiviteter fordeles som prosjektmidler og det føres prosjektreknskap for

bruken. Publiseringstøtte til fagfellevurderte artikler og bokkapitler/bøker fordeles etter åpen utlysning i staben og søknad fra den enkelte forsker.

Strategiske instituttsatsinger

Fafo har i 2024 investert kr 8 340 000 av grunnbevilgningen til strategiske instituttsatsinger. Satsingene er relatert til sentrale elementer i Fafos strategiplan for 2024-27, både knyttet til instituttets faglige prioriteringer og til instituttets ambisjoner om å nå bredt ut med forskningen. Deler av grunnbevilgningen er brukt til instituttets arbeid med å skrive antologi. Arbeidet med boka «Den norske arbeidslivsmodellen. Status og utfordringer i urolige tider» ble igangsatt høsten 2022 og ble avsluttet i desember i 2024. Dette antologiarbeidet har involvert et stort antall av Fafos forskere og dekker bredden av Fafos arbeidslivsforskning. Hensikten med arbeidet er både å oppsummere eksisterende kunnskap og å avdekke kunnskapshull og dermed synliggjøre framtidige forskningsbehov. Innenfor satsingene er det også gjennomført empiriske undersøkelser, utarbeidet grunnlagsnotater, «Fakta-flak» (briefs) og etablert nettsider, og det har blitt arrangert et stort antall seminarer og workshops i løpet av året.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Fafo har i løpet av 2024 investert kr 2 404 000 av grunnbevilgningen til forprosjekter og idéutviklingsprosjekter. Instituttet prioriterer utviklingsmidler til ledere og stab for å styrke sine satsingsområder og ambisjoner, samtidig som instituttet også gir støtte til å utvikle nye ideer og forskningstemaer. Slik får en eller flere forskere i fellesskap muligheter til idéutvikling som kan lede til fremtidige publikasjoner og styrke instituttets satsing på våre strategiske temaområder. Flere av investeringene har allerede gitt resultater i form av nye samarbeid og prosjekter, herunder deltakelse i Horisont Europa prosjekter.

Egenandel i forskningsprosjekter

Fafo har blant annet brukt egenandel i to EU-finansierte prosjekter, og som delfinansiering av en PhD- og tre postdocstipender innenfor instituttets strategiske forskningsområder. Det er også brukt grunnbevilgning til egenandel av driften av tidsskriftet Nordisk Velfærdsforskning.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

For en kunnskapsintensiv virksomhet som opererer i et konkurranseutsatt marked, er det viktig å ha muligheten til å tilby forskere ressurser til nettverksbygging, faglig fordypning og videreutvikling og kompetanseheving. I 2024 benyttet instituttet kr 12 310 000 av grunnbevilgningen til dette. Gjennom doktorgradsløp, deltakelse på nasjonale og internasjonale konferanser, intern kvalitetssikring av forskningen samt ved å tilrettelegge for vitenskapelige publiseringer får forskerne muligheten til å holde seg oppdatert på sine forskningsfelt samt etablere eller videreutvikle faglige nettverk. Hvert år utlyses det interne skrivestipender og i 2024 benyttet instituttet kr 5 092 000 til slike stipender. Det er også av stor betydning at vi gjennom nettverksbygging med nasjonale og internasjonale miljøer kan investere i fremtidig samarbeid med forskningsinstitusjoner i og utenfor Norge.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	8 340
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	2 404
Egenandel i forskningsprosjekter	3 938
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	12 310
Vitenskapelig utstyr	
Sum	26 992

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Fridtjof Nansens Institutt, FNI

Nettside: www.fni.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Stiftelse

Stiftelsesår

Opprettet 1948, uavhengig fra 1958.

Formål

Instituttets vedtektsfestede formål er «å drive eller støtte forskning, samt å forvalte eiendommen Polhøgda». Videre sier vedtektene at «eiendommen (...) skal (...) søkes nyttiggjort på beste måte for det levende liv som arbeidssted, helst i forbindelse med interesser som sto Fridtjof Nansen nær, så som hav- og polarforskning og forskning av betydning for det mellomfolkelige samarbeid».

Lokalisering

Instituttet holder til på Polhøgda, Fridtjof Nansens hjem på Lysaker i Akershus.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Internt er forskerstaben organisert i tre forskergrupper med hver sin forskningsleder:

- Forskergruppen for klima og energi
- Forskergruppen for hav og polar
- Forskergruppen for biomangfold og naturressurser

Utad presenteres forskningsaktivitetene med sju fokusområder:

- Global miljøpolitikk og miljørett
- Klimapolitikk
- Havrett og havpolitikk
- Biologisk mangfold og genressurser
- Polar og russisk politikk

- Europeisk energi- og miljøpolitikk
- Kinesisk energi- og miljøpolitikk

Datterselskaper/underenheter

FNI har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

- I april bevilget Forskningsrådet midler til det nye forskningssenteret for miljøvennlig energi «FME SecurEL». Senteret skal forbedre sikkerheten, robustheten og bærekraften i Norges strømsystem. SecurEL er finansiert for åtte år og skal støtte overgangen til et nullutslippsamfunn samtidig som pålitelig strømforsyning sikres. Senteret ledes av SINTEF Energi og har hovedfokus på teknologi, men med FNI som ledende samfunnsvitenskapelig forskningspartner.
- I august utgav Palgrave Macmillan boken *China-Russia Relations in the Arctic: Friends in the Cold?* redigert av FNI-forskerne Iselin Stensdal og Gørild Heggelund. Boken tar for seg det stadig mer komplekse forholdet mellom Kina og Russland i Arktis, og hvordan forholdet påvirker internasjonale relasjoner i en tid preget av økt geopolitisk spenning.
- 12-13. september arrangerte FNI høynivåkonferansen *Arctic Security Conference* i Oslo. Konferansen samlet ledende eksperter fra inn- og utland for å diskutere og analysere sikkerhetssituasjonen i Arktis, en region av økende betydning i internasjonal politikk.
- FNIs økte fokus på formidling gav i 2024 rekordstor FNI-deltakelse på arrangementer som Arendalsuka, Arctic Frontiers, Arctic Circle m.fl.
- I desember ble FNIs seniorforsker Siddharth Sareen tildelt American Energy Societys pris for beste redigerte bok for *Geographies of Solar Energy Transitions*, utgitt av UCL Press. Boka tar for seg hvordan styringen av solenergi utvikles i ulike deler av verden, med fokus på balansen mellom offentlige reguleringer og markedsbaserte løsninger. Tidligere i 2024 ble Sareen også tildelt Nils Klim-prisen for 2024, som tildeles yngre forskere for fremragende bidrag.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

FNI mottok i 2024 ordinær grunnbevilgning på NOK 8.893.692. Pga. forsinkelser i noen av de grunnbevilgningsfinansierte aktivitetene, er noe av midlene overført til bruk i 2025, og reelt forbruk i 2024 var NOK 7.728.648. Instituttet hadde ingen Retur-EU-midler i 2024.

Strategiske instituttsatsinger

- NOK 407.472 ble brukt til dette i 2024, til en satsningspakke som tillot én av instituttets forskere for å lese seg opp på et nytt og potensielt strategisk viktig temaområde.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

- *Idéutviklingsarbeide*: I alt NOK 3.377.916 ble brukt til dette formålet i 2024. I hovedsak dreier det seg om dekning av timeutgifter for forskere som har vært involvert i idéutviklingsarbeid, ofte med prosjektsøknader til mulige oppdragsgivere/finansieringskilder til følge.

- *Mindre og mellomstore kompetanseutviklingsprosjekter/-aktiviteter*: NOK 557.952 ble brukt til dette formålet i 2024. Dette dreier seg i hovedsak om et lite knippe egeninitierte aktiviteter med formål å bygge opp ny, sentral kompetanse ved instituttet.

Egenandel i forskningsprosjekter

I 2024 hadde vi kun ett prosjekt hvor vi måtte bidra med egenandel fra grunnbevilgningen. Dette utgjorde NOK 40.471.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

- *Bearbeiding av rapporter o.l. til fagfellelvurderte publikasjoner*: I alt NOK 2.353.464 ble brukt til dette formålet i 2024, fordelt på en lang rekke artikler og bøker. Dette dreier seg i stor grad om forskningsresultater som er samlet inn i oppdragsfinansierte prosjekter, og hvor man gjennom relativt beskjedne tilleggsbevilgninger fra grunnbevilgningen gir forskerne timer til å bearbeide resultatene til en slik form at de egner seg for publisering i fagfellelvurderte tidsskrifter og bøker.
- *Doktorgradsutdanning*: I alt NOK 504.247 ble brukt på dette i 2024, til sluttfinansiering av to FNI-medarbeidere som i 2024 var i siste fase av sine doktorgradsløp.
- *Faglig profilering*: I alt NOK 406.885 ble brukt til dette formålet i 2024. Her dreier det seg bl.a. om dekning av timeutgifter til faglige foredrag i viktige fora, arrangering av åpne fagseminarer, produksjon av populærvitenskapelige publikasjoner og andre formidlingstiltak hvor aktivitetene ikke faller inn under og kan finansieres over pågående prosjekter.
- *Reiser/konferanser*: NOK 43.377 ble brukt til dette formålet i 2024, til tre reiser med faglig formål som ikke lot seg dekke av prosjektmidler.
- *Veiledning*: NOK 36.864 ble brukt av seniorpersonale ved instituttet til veiledning av én PhD-student i 2024.

Vitenskapelig utstyr

I 2024 hadde FNI ingen utgifter til vitenskapelig utstyr.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	408
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	3 936
Egenandel i forskningsprosjekter	40
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	3 345
Vitenskapelig utstyr	0
Sum	7 729

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Frischsenteret

Nettside: <https://www.frisch.uio.no/>

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Stiftelse. Stiftet av Universitetet i Oslo, som også oppnevner flertallet i råd og styre.

Stiftelsesår

1998

Formål

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning skal være et senter for samfunnsøkonomisk forskning. Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning skal tjene grunnforskningen, styrke den anvendte forskningen og forskerutdanningen ved Universitetet i Oslo.

Lokalisering

Forskningsparken
Gaustadalléen 21
0349 OSLO.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Stiftelsen ledes av et styre og et råd med representasjon fra fagmiljøer og brukere. En direktør står for den daglige ledelsen med støtte i en nestleder og to administrativt ansatte. Stiftelsen er et lite miljø med en flat struktur uten mellomledere eller underavdelinger, og der de ansatte rapporterer direkte til direktøren. Ved slutten av 2024 var vi 22 fast ansatte, derav 20 vitenskapelige. I tillegg var det 10 vitenskapelige rådgivere i deltidstilknnytning som hadde gjort arbeid for oss i løpet av året. Forskerne utførte 19,3 årsverk i 2024.

Frischsenterets forskning dekker et bredt spekter av områder. I 2024 har forskningen bl.a. omfattet pensjon, arbeidsmarkedstiltak, arbeidsmarkedsutviklingen, Covid-pandemien, utdanning, barnevern, skatt, bistand, miljøpolitikk, energimarkedet og skatt. Mye av forskningen er empirisk basert med

utgangspunkt i koblede administrative registerdata, men forskningen omfatter også teoretisk forskning og empirisk forskning med andre datakilder.

Datterselskaper/underenheter

Ingen

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

I løpet av 2024 har to nye forskere startet hos oss, Simon Bensnes (januar) og Max-Emil Mohn King (september). Dette har styrket oss på bl.a. helseøkonomi og politisk økonomi.

Fra og med høsten 2024 har vi startet et samarbeid med Økonomisk Institutt ved UIO om ukentlige forskningsseminar. Sammen arrangerer vi nå et ukentlig felles forskningsseminar med eksterne gjester samt et internt «work-in-progress» seminar. Vi tror samarbeidet med Økonomisk Institutt styrker forskningskvaliteten ved Frischsenteret.

Vi har i løpet av året innført en kommunikasjonsplattform for intern kommunikasjon for å effektivisere denne. Vi har også jobbet med å utvikle nye internettsider som vi planlegger å lansere i 2025.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

I 2024 mottok Frischsenteret 4 699 500 i basisbevilgning for 2024. Av dette ble 4 388 100 brukt og inntektsført i 2024. Resten ble overført til 2025. Basisbevilgningen ble i 2024 fordelt på følgende anvendelser:

Strategiske instituttsatsinger

Ingen

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Analyse av tekstdata, FoU prosjekt utført av Øystein Hernæs og Ole Røgeberg.

Egenandel i forskningsprosjekter

I 2024 brukte Frischsenteret 1,132 mill.kr på egenandeler i tre ulike forskningsprosjekter hvor standardsatsene som kan faktureres prosjektene ikke var tilstrekkelige. Dette var prosjekter om hhv. barnevern, helseforskning og grønn omstilling.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Frischsenteret har en omfattende kompetansetidsordning som har til hensikt å gi forskerne tid og rom til å vedlikeholde og utvikle sin faglige kompetanse. I 2024 benyttet vi 2,93 mill. kroner fra grunnbevilgningen til denne ordningen. I tillegg har vi gitt enkelte målrettede tilskudd til

kompetanseutvikling samt dekket utgifter til nettverksbygging, bl.a. internasjonale gjester. Samlet dekket grunnbevilgningen utgifter til nettverksbygging og kompetanseutvikling for 3,466 mill. kr i 2024.

Vitenskapelig utstyr

I 2023 har vi valgt å dekke NOK 26 000 av utgiftene vi har til registerdataene som benyttes av mange prosjekter over grunnbevilgningen.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	339
Egenandel i forskningsprosjekter	912
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	3 466
Vitenskapelig utstyr	26
Sum	4 743

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Institutt for samfunnsforskning, ISF

Nettside: www.samfunnsforskning.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Stiftelse.

Stiftelsesår

1950

Formål

Instituttets formål er å fremme samfunnsvitenskapelig forskning. Instituttet har som mål å være et ledende forskningsmiljø på områdene samfunnsliv, politikk og arbeidsliv. Instituttets forskning skal holde et høyt akademisk nivå og være samfunnsrelevant, nyskapende og faglig uavhengig.

Lokalisering

Oslo

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Hovedtema for instituttets forskning er arbeid, likestilling, migrasjon og integrering, sivilsamfunn, velferd, valg og demokrati, og medier og offentlighet. Instituttet er organisert i en administrasjonsavdeling og tre forskningsgrupper:

- Arbeid og velferd
- Likestilling, integrering, migrasjon
- Politikk, demokrati, sivilsamfunn

I tillegg er instituttet vert for to forskningssentre:

- CORE Senter for likestillingsforskning
- Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Instituttet er samfunnsvitenskapelig med hovedtyngde innen sosiologi, statsvitenskap og samfunnsøkonomi.

Datterselskaper/underenheter

Instituttet har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

2024 har vært et år preget av forsiktig normalisering, da norsk økonomi stabiliserte seg, med avtagende prisvekst, og aktiviteten i forskningssektoren har vært mer stabil og forutsigbar enn de siste årene. Mye virket å ligge til rette for en gradvis tilbakevending til det normale. I skrivende stund vet vi at 2025 vil innebære at det knapt blir noen «normal» å vende tilbake til. Gjennomvalget av Trump som president i USA vil ha enorme globale konsekvenser fra 2025 og framover.

Forholdene i verden rundt oss har fortsatt å prege forskningsagendaen i Norge. Særlig på to områder påvirker dette ISF. De store omveltningene knyttet til kunstig intelligens (KI) har fortsatt i 2024. Forskningsrådet utlyste midler til 4-6 forskningssentra for KI, som skal dekke både teknologisk og innovasjonsrettet forskning, samt forskning på hvilke effekter KI vil ha på samfunnet. ISF har utviklet en søknad om å bli et av disse sentrene: SESAM – Senter for samfunnskonsekvenser av kunstig intelligens. Sammen med sentrale forskningspartnerne som SimulaMet, UiB, NTNU, OsloMet, FFI og FHI, legger ISF opp til å lede et senter som skal forske på konsekvenser Kunstig Intelligens har på arbeidsmarked, styring, demokrati og sivilsamfunn.

Mentalitetsendringen som følge av krigen i Ukraina har ført til en massiv satsing på forsvaret, forsvarsrelevant forskning og økt oppmerksomhet på fremmed påvirkning av demokratiet. Dette står frem som økonomiske prioriteringer for Norge, med en større andel av midlene bundet opp i forsvars- og sikkerhetsformål. På den andre siden fører endringene til at spørsmålet om hvordan den nye verdenssituasjonen vil prege Norge, blir et sentralt forskningsspørsmål i årene som kommer. ISF har for eksempel betydelig forskning innen migrasjon og demokrati, og med grunnlag i forskningen i Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, har ISF også begynt å forske på samfunnssikkerhet.

Årets resultater tilsier at det er godt grunnlag for ISFs virksomhet. ISFs inndekning var også i 2024 svært høy. ISF opplever godt gjennomslag innenfor oppdragsforskningen og tilfredsstillende tilslag fra Norges forskningsråd. Samtidig har ISF igjen blitt tildelt Stortingsvalgforskningsprogrammet for nye åtte år akkurat i det som var det store valgåret globalt. Også Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor har blitt fornyet for nye fem år. Likevel har antallet forskerårsverk gått noe ned i 2024, etter det var en betydelig vekst i forskerstaben fra 2020 til 2022, med påfølgende stabilisering i 2023. Denne utviklingen var forutsett allerede tidlig i 2024, så tiltak er iverksatt for igjen å øke forskerstaben. Tre forskere ble ansatt i forskningsgruppen for Arbeid og Velferd på slutten av 2024, og nye rekrutteringer vurderes også for de andre forskningsgruppene.

Den høye aktiviteten gjør også at ISF fortsatt er en svært synlig aktør i norsk forskningsformidling. ISF har et solid sakseierskap innen alt som har med valgforskning å gjøre, og en solid posisjon innenfor likestillingsforskning. Også innenfor deloffentligheter som frivillighet/sivilsamfunn, migrasjonsforskning og flere andre er ISFs ekspertise både kjent og anerkjent.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Instituttets strategiske satsinger

Faglig utvikling:

For ISF er det avgjørende at vi bygger kunnskap langsiktig samtidig som vi svarer på aktuelle problemstillinger. Vi studerer samfunnsutviklingen empirisk, og bidrar til utvikling av begreper, teorier og perspektiver. For at ISF også i framtida skal være et ledende forskningsmiljø i Norge må vi bygge videre på våre sterke områder samtidig som vi fornyer oss faglig og metodisk.

I tråd med dette bidro ISFs grunnfinansiering i 2024 til instituttets langsiktige satsinger på likestilling og på sivilsamfunn og frivillig sektor. Instituttets forskning på disse områdene bidrar med forskning av høy kvalitet og ny innsikt som er viktig for faglig utvikling av forskningsområdene, for kunnskap i samfunnet, og for utforming av politikk.

I tillegg har instituttet initiert en rekke prosjekter for å utvikle ny kompetanse og forskningsideer. Dette omtales under Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter mm.

Publisering og formidling:

Instituttets forskning skal være av høy kvalitet og den skal være tilgjengelig. For instituttet er det derfor en langsiktig satsing å fremme vitenskapelig publisering nasjonalt og internasjonalt. Instituttets grunnbevilgning brukes derfor også til publiseringsfremmende aktivitet gjennom tiltak som faglig kvalitetssikring, språkvask, støtte til artikkelskriving mm. Instituttet har en sterk publiseringsprofil med en høy andel internasjonale publikasjoner og en svært høy andel tidsskriftartikler på nivå 2 (42%).

Instituttets forskning skal være åpent tilgjengelig. Grunnbevilgningen bidrar til å sikre åpen publisering av instituttets resultater.

ISF bruker grunnbevilgning på å støtte formidlingsaktiviteten, blant annet ved å støtte åpen publisering (for eksempel frikjøp av artikler), ved å støtte artikkelskriving og gjennom støtte til Tidsskrift for samfunnsforskning. ISF jobber langsiktig med å utvikle gode formidlingsløsninger og legger vekt på å skape en god formidlingskultur internt på instituttet.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Grunnbevilgninga er svært viktig for utvikling av ny kunnskap og kompetanse på instituttet. I 2024 videreførte instituttet den interne satsingen på klima, miljø og samfunn som ble startet i 2022. Dette er et nytt tematisk område for ISF der vi løfter samfunnsfaglige problemstillinger innen klima- og miljøområdet med mål om å bidra med aktuell forskning og nyanserte innsikter i en brytningstid. 5 av de 7 delstudier som ble igangsatt i 2022, er også videreført i 2024, mens to nye prosjekter ble igangsatt i løpet av 2024.

I tillegg til dette finansierer grunnbevilgningen ISFs pilotprosjekter. Pilotprosjekter er avgrensede teoretiske, empiriske eller metodiske prosjekter som skal utvikle instituttets kompetanse og erfaring slik at vi vil stå sterkere rustet til å utvikle og drive nye prosjekter. I 2024 ble 4 slike pilotprosjekter startet (og 3 ble videreført fra 2022).

I tillegg gir ISF støtte til utvikling av EU-søknader, til at instituttets nyansatte som får ekstra tid til å utvikle prosjektidéer og søknader, og til faglig ledelse der en svært viktig rolle er å utvikle og kvalitetssikre forskningsidéer og søknader. Spesielt i år var at instituttet ga støtte til utvikling av prosjektsøknaden SESAM – Senter for samfunnskonsekvenser av kunstig intelligens.

Egenandel

ISF bidro i 2024 med egenandel til 14 NFR-prosjekter. ISFs egenandeler gjaldt delfinansiering av rekrutteringsstillinger og toppfinansiering når en forsker får opprykk.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Grunnbevilgningen har bidratt til finansiering av deltakelse på konferanser hvor forskerne legger fram papere, samt deltakelse på kurs. Stadig mer av denne aktiviteten gjennomføres nå igjen gjennom fysiske møteplasser. Slik aktivitet bidrar både til kompetanseheving og til å bygge nettverk internasjonalt.

Vitenskapelig utstyr

Ikke aktuelt.

Tabellen under viser bruk av grunnfinansieringen (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner.

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	6 710
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	4 382
Egenandel i forskningsprosjekter	3 012
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	1 505
Vitenskapelig utstyr	0
Sum	15 609

Møreforsking

Nettside: www.moreforsk.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Møreforsking er organisert som et aksjeselskap. Møreforsking eies av Møre og Romsdal fylkeskommune 47%, NTNU 19 %, Høgskolen i Molde 18 %, Åkerblå Group AS 13%, Høgskulen i Volda 2 %, Stiftelsen Møreforsking 1 %.

Stiftelsesår

Møreforsking AS er et aksjeselskap, opprettet 1.1.2008. Instituttet ble etablert som stiftelse i 1980. I 2015 det etablert et konsern med geografisk baserte datterselskap. 1.7.2020 fusjonerte man de to gjenværende datterselskapene i Molde og Ålesund inn i Møreforsking AS.

Formål

Møreforskings formål er å drive forsknings- og utviklingsarbeid, utredninger og rådgivende virksomhet for næringsliv, offentlig forvaltning, organisasjoner og andre. Instituttet skal være allmenntilgjengelig og det skal ikke deles ut utbytte eller andre utdelinger til aksjonærene. Overskudd som blir skapt gjennom virksomheten skal brukes til realisering av selskapets allmenntilgjengelige formål.

Lokalisering

Møreforsking AS har hovedkontor i Ålesund ved Norsk Maritimt Kompetansesenter på Campus Ålesund. Selskapet har i tillegg kontor i Kristiansund og Molde.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Forskningsvirksomheten er organisert som følger:

- *Bærekraftig hav og kyst* er en forskningsgruppe med hovedfokus på økosystemene i havet og langs kysten, med særlig vekt på forskning innen fiskeri og havbruk.
- *Sjømatforedling* har hovedfokus på totalutnyttelse av marint råstoff og forskning som bidrar til best mulig kvalitet og verdi på sjømatprodukter.

Datterselskaper/underenheter

Møreforskning har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Instituttet er inne i en omstillingsperiode der faglig profil er spisset og administrasjon er balansert ihht dette. Parallelt med omstillingsarbeidet arbeides det målrettet med faglig strategi og man har mål om organisk vekst og instituttet har hatt god tilvekst av forskere med førstekompetanse i 2024.

Møreforskning har tett samarbeid med næringslivet og driver ideutvikling sammen med partnere på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, med mål om å fremme samfunnsutviklingen gjennom smarte og bærekraftige løsninger. Instituttet har en omfattende portefølje av innovasjons- og forskningsprosjekter i samarbeid med et bredt spekter av næringslivspartnere. I 2024 har instituttet startet opp 1 nye HEU-prosjekt som partner, i tillegg til de 2 som allerede er i gang. Man har arbeidet med partnerskap og prosjektutvikling for ERC-søknad med frist i januar 2025 og vunnet NFR KSP innunder tematikken «Arealer under press» som starter opp i 2025. Videre har man også sikret finansiering for et prosjekt innenfor Biodiversa+ European Biodiversity Partnership.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Strategiske instituttsatsinger

Møreforskning er i en omstillingsfase og har prioritert arbeid med instituttstrategi og faglig spissing innenfor eksisterende og nye fagområder. Vi har hatt fokus på å stimulere til forskningsformidling og kommunikasjon av forskningsresultater i både vitenskapelig og populærvitenskapelig format. Videre har arbeidet omfattet kompetanseheving knyttet til europeiske prosjektsamarbeid, kunstig intelligens, sikkerhet og beredskap, forskningsetikk, mm.

- *Green (Ulva fenestrata) and Brown (Saccharina latissima) Macroalgae Similarly Modulate Inflammatory Signaling by Activating NF-κB and Dampening IRF in Human Macrophage-Like Cells.* Journal of Immunology Research 2024. Mildenerger, Jennifer; Rebours, Celine.
- *Changes in food quality attributes of Saccharina latissima following pre-treatments, frozen storage and subsequent thawing.* Algal Research 2024. Stevant, Pierrick Francois Denis; Achmann, Finn Lillelund; Arlov, Øystein; Nordtvedt, Tom Ståle; Sarno, Antonio; Aarstad, Olav Andreas; Klau, Leesa Jane; Rustad, Turid; Sæther, Maren; Rebours, Celine.
- *Characteristics of built food environment associated with alternative protein food choices: A systematic review.* International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity 2024. Zaleskiewicz, Hanna; Kulis, Ewa; Siwa, Maria; Szczuka, Zofia; Banik, Anna; Grossi, Francesca; Chrysochou, Polymeros; Nystrand, Bjørn Tore; Perrea, Toulia; Samoggia, Antonella; Xhelili, Arlind; Athanasios, Krystallis; Luszczynska, Aleksandra.
- *Genetics in the Ocean's Twilight Zone: Population Structure of the Glacier Lanternfish Across Its Distribution Range.* Evolutionary Applications 2024. Quintela, Maria; García-Seoane, Eva; Dahle, Geir; Klevjer, Thor A.; Melle, Webjørn Raunsgård; Lille-Langøy, Roger; Besnier, Francois; Tsagarakis, Konstantinos; Geoffroy, Maxime; Rodríguez-Ezpeleta, Naiara; Jacobsen, Eugenie; Côté, David; Knutar, Sofie; Unneland, Laila; Strand, Espen; Glover, Kevin Alan.
- *Antioxidants, ACE I Inhibitory Peptides, and Physicochemical Composition, with a Special Focus on Trace Elements and Pollutants, of SPRING Spawning Atlantic Herring (Clupea harengus) Milt and*

Hydrolysates for Functional Food Applications. Fishes 2024. Atanassova, Miroslava; Stangeland, Janne Kristin; Lausen, Simon E.; Dahl, Thomas Hagby; Barnung, Trygg Normann; Larssen, Wenche Merete Emblem.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Det er gjennomført flere forprosjekt knyttet til etablering av ny kompetanse tilpasset instituttets faglige utvikling innenfor bl.a. bærekraftig fôr, lavtrofiske arter, introduserte arter, arealer under press, marine ingredienser, kvalitetsdokumentasjon og prosesseringsmetoder for makroalger. Dette har inkludert tverrfaglig samarbeid på tvers av forskningsgruppene, både innenfor forskningsområder under oppbygning og i videreutvikling av etablerte fagfelt. Samarbeidet har lagt grunnlaget for nye forskningsprosjekter, vitenskapelige publikasjoner og styrkede faglige nettverk.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Instituttet bruker grunnbevilgning målrettet for aktiv deltagelse på faglig relevante møteplasser både regional, nasjonalt og internasjonalt for å bygge nettverk og synliggjøre forskningsresultater. Kompetansebygging og kurs for ansatte knyttet til bl.a. statistiske metoder, bioteknologiske analyser, europeiske prosjektsamarbeid og forskningskommunikasjon. I tillegg delfinansiering av PhD-stipendiater.

Vitenskapelig utstyr

Anskaffelse av laboratorieutstyr knyttet til cellebiologiske analyser. Tilgang til vitenskapelige litteraturlaser; herunder Elsevier. Avskrivningskostnader knyttet til tidligere anskaffet infrastruktur for miljø-DNA analyser pågår fortsatt, men er ikke inkludert i oversikten nedenfor. Disse kostnadene inngår som egenfinansiering i prosjekt.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	3 609
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	1 584
Egenandel i forskningsprosjekter	0
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	4 442
Vitenskapelig utstyr	966
Sum	10 601

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning NIFU

Nettside: www.nifu.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Stiftelse

Stiftelsesår

Etablert 1969. Omgjort til stiftelse i 1996.

Formål

Stiftelsens formål er å være et ledende institutt for studier av utdanning, forskning, og innovasjon. Instituttet skal gjennom forskning, evaluering, analyse og statistikk utvikle kunnskap og fremme innsikt i disse fagområdene. Instituttet skal være en uavhengig kunnskapsprodusent, en aktiv dialogpartner og en offensiv premissleverandør for politikkutforming. NIFU skal tilby utvikling av forskningsbasert kunnskapsgrunnlag til oppdragsgivere i offentlig og privat sektor.

Lokalisering

Økernveien 9, 0653 Oslo

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Forskningsvirksomheten er organisert som følger:

- Område for forskning og forskningspolitikk
- Område for kompetanse og omstilling
- Område for grunnopplæring
- Område for høyere utdanning

Datterselskaper/underenheter

NIFU har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

NIFUs forskningsvirksomhet har i 2024 vært organisert i områdene «Grunnoppfølging», «Høyere utdanning», «Forskning og forskningspolitikk» og «Kompetanse og omstilling». Instituttet har i løpet av året videreutviklet sin faglige virksomhet i hver av de fire områdene, samt økt instituttets faglige kapasitet. Syv nye forskere ble ansatt i 2024, og samlet har antall forskerårsverk fra 56 i 2023 til 62 i 2024. Dette har styrket NIFUs kompetanse på studier av arbeidsliv og livslang læring, innovasjon og omstilling, mangfold og likestilling, samt forsknings- og utdanningssystemet.

Det ble gjort en betydelig innsats i 2024 for å utvikle søknader til utlysninger fra Norges forskningsråd. Det ble sendt åtte søknader fra NIFU til utlysningene med frist februar 2024, samt ytterligere fem søknader til Forskningsrådets utlysning av midler til forskning på forsknings- og innovasjonspolitik i juni 2024. NIFUs forskere deltok også i flere søknader ledet av andre miljøer. Samlet fikk instituttet finansiering til tre nye forskningsprosjekter i 2024. Prosjektene vil bidra med solid kunnskap fremover om kjønnsbalanse, mangfold og inkludering i norsk forskning, skikkethetsvurderinger i høyere utdanning, samt om hvordan forskning og forskere vurderes.

Formidling av forskning i ulike kanaler, er en viktig del av instituttets faglige aktivitet. Høsten 2024 lanserte NIFU sin nye podkast, *Kunnskapsfloker*. Her settes søkelys på aktuelle tema innenfor instituttets fagfelt, som diskuteres av NIFUs forskere sammen med eksterne gjester.

Den vitenskapelige publiseringen ga NIFU 75 publiseringspoeng i 2024, mot 57 året før. Det tilsvarer 1,25 publiseringspoeng per forskerårsverk. Instituttets vitenskapelige publisering holder et høyt nivå, andel på nivå 2 i Kanalregisteret utgjorde 33 % i 2024.

NIFUs forskning foregår etter anerkjente forskningsetiske normer og retningslinjer. Alle prosjekter etterlever NIFUs interne kvalitetssikringsrutiner, og det holdes jevnlig kurs i personvern og forskningsetikk. Det har ikke blitt registrert brudd på god vitenskapelig praksis i 2024.

De viktigste publikasjonene fra instituttet i 2024

- Karlstrøm, H., Aksnes, D. W., & Piro, F. N. (2024). Benefits of open access to researchers from lower-income countries: A global analysis of reference patterns in 1980–2020. *Journal of Information Science*. <https://doi.org/10.1177/01655515241245952>
- Korseberg, L., Elken, M. (2024). Waiting for the revolution: How higher education institutions initially responded to ChatGPT. *Higher Education*, vol. 88. <https://doi.org/10.1007/s10734-024-01256-4>
- Normann, Håkon Endresen, Silje Marie Svartefoss, Taran Thune (2024). Behind the scenes: Politics and pragmatism in formulating mission-oriented innovation policies in a national context. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, vol. 52. <https://doi.org/10.1016/j.eist.2024.100891>
- Pedersen, Cathrine, Toril Aagaard, Stephan Daus, et al (2024). Profiling teacher educators' strategies for professional digital competence development, *Teachers and Teaching*, vol. 30:4, 417-436. <https://doi.org/10.1080/13540602.2024.2336612>
- Sivertsen, Gunnar & Liv Langfeldt (red.) (2024). *Challenges in Research Policy. Evidence-Based Policy Briefs with Recommendations*. SpringerBriefs in Political Science. Springer Nature.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Nedenfor følger en kort beskrivelse av hvilke formål og aktiviteter NIFUs grunnbevilgning (inkludert Retur-EU midler) er brukt til i 2024. I 2024 ble det brukt et høyere beløp enn det som ble tildelt dette året, for å bruke opp overførte midler fra tidligere bevilgninger fra Norges forskningsråd. Midlene er brukt til å bygge opp et solid fagmiljø med sterk teoretisk og metodisk kompetanse.

Strategiske instituttsatsinger

NIFU strategiske satsinger dekker områder der instituttet forventer fremtidige behov for kompetanse og forskningstjenester, og som tematisk bygger opp under instituttets formål og strategiske prioriteringer. I 2024 var instituttets strategiske aktivitet særlig rettet mot følgende tema: Bruk av kunstig intelligens i forskning, betydning av ulike KI-verktøy, bruk av kunstig intelligens i utdanning; betydning for elever/studenter og lærere/undervisere, høyere utdanning og arbeidsmarked; forståelse av relevans, forskningsmetode, systematisk kunnskapsoppsummeringer og bibliometri, næringslivets kompetansebehov, karriereutvikling blant ulike grupper forskere, politikk og virkemidler for grønn omstilling, historiske og aktuelle drivere i utvikling av Norges forskningssystem, internasjonalisering i forskning og høyere utdanning, samt virkninger og politikk for integrering, inkludering av barn og unge – likeverd og mangfold i utdanningssystemet. Satsingene omfatter ulike aktiviteter; intern kompetanseutvikling, seminarer og møteplasser for faglig debatt, foredrag og populærvitenskapelig/faglig formidling. Resultater fra satsingene publiseres i vitenskapelige tidsskrift og i NIFU innsikt, som inngår i NIFUs publikasjonsserier og er åpent tilgjengelig.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Instituttets grunnbevilgning er i 2024 brukt til ideutviklingsprosjekter knyttet til følgende tema: Diskriminering og vurderingspraksis i skolen, elev-lærer samspill, digitalisering av og i utdanningssystemet, virkninger av internasjonal studentmobilitet, kartlegging av nordisk forskning på utenforskap blant barn og unge, samt kartlegging av forskningspolitiske utfordringer og veivalg.

Egenandel i forskningsprosjekter

NIFUs grunnbevilgning er også i 2024 brukt til å dekke instituttets medfinansiering av senteret R-QUEST.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Instituttets grunnbevilgning bidrar til faglig utvikling for NIFUs forskere, utvikling av metodisk kompetanse, vitenskapelig publisering og å utvikle NIFUs internasjonale nettverk. Den største delen av midlene har gått til å støtte publisering av vitenskapelig artikler, bokkapitler og redaktørprosjekter, flere med grunnlag i oppdragsprosjekter.

Vitenskapelig utstyr

Det ble ikke kjøpt inn vitenskapelig utstyr med midler fra NIFUs grunnbevilgning i 2024.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	6 740
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	2 407
Egenandel i forskningsprosjekter	190
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	14 926
Vitenskapelig utstyr	-
Sum	24 263

Tallene er identiske med 1.16 *Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU* i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB.

NORCE (samfunnsvitenskap)

Nettside: www.norceresearch.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

NORCE er et av Norges største forskningsinstitutter, med unik faglig bredde og ledende kompetanse innen miljø, klima, helse, samfunn, teknologi og energi. Konsernet har rundt 1100 ansatte, og er en sentral leverandør av kunnskap og innovasjoner til næringsliv, industri og offentlig sektor. Sammen bidrar vi til nye løsninger, nødvendig nyskapning og omstilling lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Organisatorisk form

NORCE Norwegian Research Centre AS er et aksjeselskap med allmennyttig formål. Instituttet består av tre tematiske brede divisjoner: Helse og samfunn, Energi og teknologi og Klima og miljø. De største eierne i NORCE er de fire universitetene i Bergen, Stavanger, Agder og Tromsø, som enten er direkte eiere eller indirekte eiere gjennom regionale holdingselskaper. Øvrige eiere er fylker og kommuner, forskningsstiftelser, eller selskaper innen industri og finans.

Stiftelsesår

NORCE ble stiftet i 2017. Instituttet er et resultat av fusjonen mellom tidligere Agderforskning, Christian Michelsen Research, IRIS, Teknova og Uni Research. Instituttene ble en del av NORCE-konsernet i januar 2018, og ble fullt integrert i løpet av 2018. I 2019 ble også instituttet Norut innlemmet i NORCE.

Formål

NORCE skal bidra med eksternt finansiert forskning av høy kvalitet og relevans som skal tas i bruk i næringsliv, forvaltning og samfunnet for øvrig. Instituttet skal fremme innovasjon og nyskapning i samarbeid med samfunn og næringsliv. Vår visjon er *Lidenskap for kunnskap – sammen for bærekraft*.

Lokalisering

NORCE har hovedkontor i Bergen, og har omfattende aktivitet i Haugesund, Stavanger, Kristiansand, Grimstad, Oslo, Bardu, Tromsø og Alta. NORCE Helse og samfunn er til stede i Tromsø/Alta, Bergen, Haugesund, Stavanger, Kristiansand og Oslo.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Forskningsvirksomheten er organisert som følger:

Konserndirektør og assisterende konserndirektør har overordnet ansvar for forskningsvirksomheten og den administrative driften i Divisjon for Helse og samfunn. Divisjonen har ansatt en egen stabskoordinator, mens øvrige administrative støttefunksjoner er organisert i en fellesadministrasjon som betjener alle de tre forskningsdivisjonene i NORCE. Videre er forskningsvirksomheten delt inn i tre avdelinger som ledes av en avdelingsleder. Forskningsgruppene ledes av en forskningsleder og er fordelt tematisk under avdelingene.

- *Avdeling for Velferd, arbeid og helse* består av forskningsgruppen *Arbeidsliv*, forskningsgruppen *Helsetjenester og helseøkonomi*, *Allmennmedisinsk forskningsenhet (AFE)*, *Nasjonalt kompetansesenter for legevaksmedisin (NKLM)*, *Bivirkningsgruppen for tannmaterialer (BVG)*, *Tvillingssenter for musikkterapi (GAMUT)*, og forskningsgruppen *Velferd*.
- *Avdelingen Regionalt kompetansesenter for barn og unge Vest* består av faggruppene *Psykisk folkehelse*, *Psykisk helse i skole og barnehage* og *Utsatte barn og unge*.
- *Avdeling for Bærekraft og omstilling* består av forskningsgruppene *Innovasjon og næring*, *Klima, miljø og bærekraft*, *Center for Modelling Social Systems (CMSS)*, *Omstilling i offentlig sektor* og *Bærekraftig utvikling i Arktis*.

Datterselskaper/underenheter

Relevante datterselskaper for samfunnsforskningen i NORCE er *Nordisk institutt for odontologiske materialer (NIOM)*, *Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU)* og *Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (NKVTS)*. Alle tre selskapene er lokalisert i Oslo, og har om lag 160 årsverk til sammen. NORCE overtok eierskapet i de tre selskapene i 2019.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Divisjon Helse og samfunn har ambisjoner om å øke EU-porteføljen. I den forbindelse arrangerte vi i januar 2024 konferansen «New Challenges to Democracy» i Brussel sammen med UiB. Hensikten var å bygge nettverk og å promotere vår forskning på demokrati. Temaet for arrangementet var valgt ut fra at demokrati er et av våre sterke forskningsområder, i tillegg til at demokratiet er truet flere steder i verden. Videre var formålet å øke oppmerksomheten om temaet med hensikt å gi demokratiforskningen større plass Horisont Europa, FP10 og europeisk forskningspolitikk. Arrangementet var i tillegg en god arena for nettverksbygging, og ikke minst for å motivere våre egne forskere til å søke mer prosjektmidler i Horisont Europa. Interessen for arrangementet var stor og det deltok 120 personer fra 20 land. I tillegg til innlegg fra våre forskere og ledere, holdt flere representanter med sentrale posisjoner i Kommisjonen og andre EU-institusjoner, NGO'er og interesseorganisasjoner innlegg.

Satsingen på EU-finansiert forskning i divisjonen som har pågått over flere år, har medført økning av EU- prosjektporteføljen. Mens EU-porteføljen i 2022 utgjorde 1,7 % (4,8MNOK) økte den til 8,4 % (20,6MNOK) i 2024. Strategisk rekruttering til forskningsgrupper, og spesielt til forskningsgruppen Center for Modelling Social Systems (CMSS), samt etableringen av internasjonal enhet i NORCE, med en egen dedikert EU-rådgiver i divisjonen, må ses som en del av årsaken til økningen. Målet er at EU-porteføljen skal utgjøre 10% av i løpet av 2025.

I 2024 fikk vi bevilget det andre HEU prosjektet som koordineres fra Divisjon Helse og samfunn. *Fighting Addictions, improving Lives through COMprehensive drug rehabilitation with music -FALCO*

skal utforske hvilke langtidseffekter behandling gjennom musikkterapi har på rusavhengighet. Musikkterapi gjennom aktive musikkgrupper versus musikk lytte-grupper skal måles opp mot tradisjonelle behandlingsmetoder mot rusmisbruk. 20 partnere fra 6 ulike land er involvert i prosjektet.

Vi fikk bevilget tre forskningsrådsprosjekter i 2024. *ENGAGE- growth and general education in Norwegian folk high schools* skal undersøke hvilke effekter gjennomført folkehøyskole har for unges demokratiske engasjement og samfunnsdeltakelse.

Prosjektet *GET Engaged* skal utforske omstilling til grønn energi, som er en avgjørende faktor for å nå klimamålene. Prosjektet skal rette søkelyset mot hvordan kommuner løser forpliktelsen til å involvere innbyggerne i beslutninger om arealbruk, samt prøve ut nye metoder for inkludering med formål å sikre godt utbytte av medvirkningsprosessen.

TRUST- Protesting Controversial Climate Policies: Avenues of opposition skal studere tre ulike veier til protest relatert til klima- og miljøpolitikk: demonstrasjoner, rettsvesenet og valgkanalen. Spørsmål som skal besvares er hvorfor protestbevegelser velger ulike strategier, og er noen mer vellykkede enn andre? Hvordan påvirker valg av strategi innbyggernes støtte til saken, og har det noen betydning for folks holdninger til demokrati og politisk tillit?

I 2024 har vi hatt en netto tilvekst på 5 faste forskere. I løpet av året ble 9 forskere rekruttert og 5 sluttet. Syv personer ble ansatt midlertidig (inkludert PhD stipendiater). Vi er opptatt av å ta godt imot nye ansatte, og har også i år samlet alle nyansatte til «NY i NORCE» samling som foregår over to dager. Samlingen er en god anledning til utveksling av gjensidige forventninger mellom ansatte og arbeidsgiver. I tillegg blir nyansatte kjent med instituttsektoren og organisasjonen og kan danne nettverk på tvers av våre geografiske lokasjoner.

Når det kommer til vitenskapelig publisering har vi hatt et gjennomsnittlig nivå i 2024, og vi når ikke opp til målet vårt om 1,2 publikasjonspoeng per forskerårsverk. De siste årene har vi ligget rundt 1 publikasjonsprosent per forskerårsverk og vil trolig lande rundt der også i 2024. Målet om minimum 2 opptrykk til forsker 1 i året ble imidlertid oppnådd.

Som et forskningsinstitutt som legger vekt på bærekraft har vi innsett nødvendigheten av å utnytte lokalene våre på en effektiv og kostnadsbesparende måte. Vi har derfor vært sterkt involvert i NORCE sitt prosjekt om arealeffektivisering. Arealer har blitt sagt opp og vi har satt i verk fortetting og planlagt ytterligere fortetting i 2025. Formålet er å kunne tilby alle ansatte en egnet arbeidsplass tilpasset behov for konsentrasjon og arbeidsro, samtidig som vi utnytter kontorkapasiteten bedre enn i dag.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Strategiske instituttsatsinger

I 2024 allokerte vi 14173MNOK til strategiske satsinger. Satsingen *Demokrati under press* fikk tilført midler både til prosjektutvikling og til forberedelser og gjennomføring av demokrati- arrangementet i Brussel. Demokratisatsingen som har pågått i noen år, har resultert i flere forskningsrådsprosjekter, slik som TRUST prosjektet som ble bevilget i 2024. Den andre satsingen vi har hatt de siste par år er *Deltakelse i samfunnet*. Satsingen har blitt løftet opp på konsernnivå og vi har brukt ressurser på å utvikle en mer konkret handlingsplan for hvordan vi skal ta en større forskningsposisjon fremover. Vi forventer at det blir tilført mer nasjonale forskningsmidler på temaet utenforskap og inkludering i tråd med samfunnsoppdraget Inkludering av barn og unge. I fjor resulterte satsingen i et forskningsrådsprosjekt, partnerskap i sentre/prosjekter samt i oppdragsprosjekter.

Videre anvendte vi grunnbevilgning på å revidere våre strategiske instituttsatsninger, noe som resulterte i utvikling av tre nye satsinger som skal starte opp for fullt i 2025: *Morgendagens tjenester*, *Rettferdig velferd* og *Energiomstilling og beredsskap*. Dette er alle strategisk utvalgte områder som matcher vår kompetanse med aktuelle samfunnsutfordringer. Morgendagens tjenester knyttes til kommunale tjenester og utfordringer som demografisk endring, barn og unges mentale uhelse, personalmangel og høye krav fra befolkningen om flere og bedre tjenester. Vi kan tilby kommunene kunnskapsbasert tiltaksutvikling, vurdering av kostnadseffektivitet og implementeringskompetanse. Satsingen på rettferdig velferd skal sikre at alle barn får lik tilgang på velferdsgoder og aktiviteter. Formålet er å styrke vår slagkraft og posisjonere oss for forskningsprosjekter og frembringe kunnskap som skaper varige endringer for barn som vokser opp i fattige familier i Norge. Innenfor Energiomstilling og beredsskap er fokus på regioners tilrettelegging for grønn industri, sirkulærøkonomi, energiomstilling og konflikter, og urban utvikling, mobilitet og innbyggerinvolvering. De ble åpnet opp for å søke grunnbevilgning til de nye satsningene høsten 2024, og det skal benyttes om lag 25% av neste års grunnbevilgning til de tre strategiske satsningene.

EU satsingen er en annen viktig satsing som vi har bruker grunnbevilgning på. Det har medført at vår portefølje har økt vesentlig de siste to årene, med blant annet to store HEU prosjekter som vi koordinerer fra divisjonen. I tillegg er vi partnere i flere prosjekter. Vi setter av årlige bevilgninger til infrastrukturen *Praksisnett* vi eier i sammen med UiB der formålet er å øke forskning på primærhelsetjenesten. Til slutt kan det nevnes at satsningen på praksisnær forskning har resultert i flere nye prosjekter og ført til omlegging av forskningsgruppen *Velferd* til *Senter for praksisnær forskning*. Konsolidering av denne type forskning gir oss en bedre profileringsmulighet overfor oppdragsgivere og videre vekst i porteføljen.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Til dette formålet har vi anvendt 10062MNOK. Det er gjennomført en pilot med bruk av infrastrukturen *Praksisnett*. Vi ønsker at forskerne skal utnytte de forskningsmulighetene som ligger i bruk av denne infrastrukturen. Videre ble det lagt ressurser i forlenging av «Barn i Bergen» studien for å sikre at data fortsatt kan lagres og tas i bruk til forskning. Det er gjennomført forprosjekter og ideutvikling innenfor grønn omstilling, fjernarbeid og arbeidsplassutforming, musikk og rus, demokrati og sivilsamfunn. Mye av forprosjekt og ideutviklingsmidler har resultert i forskningsråds- og HEU søknader med formål å sende inn våren 2025.

Vi har som mål å øke tverrfaglig samarbeid både med Energi og teknologi divisjonen og med Klima og miljødivisjonen i NORCE. Vi har hatt en positiv utvikling når det gjelder deltakelse og partnerskap i senter søknader. Divisjonen ble høsten 2024 involvert i flere søknadsløp mot KI senter, og i SFI senter søknader.

Egenandel i forskningsprosjekter

Hovedandelen av 7683MNOK som har medgått til egenandel i forskningsprosjekter er Retur-EU midler for å kompensere for lave timepriser i EU prosjektene. I tillegg er det medgått om lag 300 000 NOK til Tidsskrift for Velferdsforskning som driftes og utgis av divisjon Helse og samfunn.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

11447MNOK er brukt til kompetanseoppbygging innenfor temaer som mobbing, uhelse hos ungdom seksuell trakassering og barnevern. Det er anvendt midler til konferansedeltakelse og internasjonale

nettverk. Grunnbevilgning er videre anvendt på nyansettelser og medfølgende opplæring og kompetanseoppbygging på forskningsgruppers temaer og metoder. Vi deltok i Evaluering av helseforskningen i Norge (EVAMED). Regionalt kompetansesenter for barn og unge ble meldt inn som forskningsgruppe. Slike evalueringer er ressurskrevende, og vi anvendte grunnbevilgning for å gjennomføre evalueringen. En slik prosess medfører på sikt positiv utvikling og læring i organisasjonen. Til slutt er grunnbevilgning brukt til strategiske publikasjoner for å bygge CV og styrke forskningsgruppers kompetanse innenfor strategiske forskningsfelt, og for å være i posisjon til å utvikle og vinne forskningsprosjekter. De følgende nivå 2 publikasjonene er eksempler på artikler innenfor temaene demokrati, domstoler, klimaangst, migrasjon og ungdoms mentale helse, som alle er sentrale forskningsfelt i divisjon Helse og samfunn.

- Arnesen, S., Broderstad, T. S., Fishkin, J. S., Johannesson, M. P., & Siu, A. (2024). Knowledge and support for AI in the public sector: a deliberative poll experiment. *AI & Society: Knowledge, Culture and Communication*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00146-024-02104-w>
- Gregersen, T. J., Doran, R., Ogunbode, C. A., & Bøhm, G. P. (2024). How the public understands and reacts to the term “climate anxiety”. *Journal of Environmental Psychology*, 96. <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2024.102340>
- Heimli, O. M., Kvestad, I., Bøe, T., Sayyad, N. M. A., Nilsen, S. A., Randal, S. B., & Askeland, K. G. (2024). Protective factors associated with resilience among unaccompanied refugee minors after settling in Norway: a matched cross-sectional study. *European Child and Adolescent Psychiatry*, 33, 2813-2822. <https://doi.org/10.1007/s00787-023-02364-9>
- Bentsen, H. L., & Skiple, J. K. (2024). Leadership in courts. In *Oxford Handbook of Comparative Judicial Behaviour* (pp. 611-632). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780192898579.013.30>
- Nilsen, S. A., Stormark, K. M., Bang, L., Brunborg, G. S., Larsen, M. H., & Breivik, K. (2024). Time trends in adolescent depressive symptoms from 2010 to 2019 in Norway: real increase or artifacts of measurements? *Psych Medicine*, 54(14), 3949-3961. <https://doi.org/10.1017/S0033291724002447>

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	14 173
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	10 062
Egenandel i forskningsprosjekter	7 683
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	11 447
Vitenskapelig utstyr	0
Sum	43 365

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Nordlandsforskning

Nettside: <https://www.nordlandsforskning.no/nb>

Organisatorisk form

Nordlandsforskning AS er et samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt. Instituttet eies av Nord Universitet (51 %) og Stiftelsen Nordlandsforskning (49 %).

Stiftelsesår

Instituttet ble opprettet i 1979 som en stiftelse. Fra 2010 ble forskningsaktiviteten lagt til et ideelt aksjeselskap, hvor også Nord Universitet kom inn som eier.

Formål

Nordlandsforskning har som formål å drive forskning, formidling, utvikling og nyskaping i aktivt samarbeid med private og offentlige virksomheter og andre forsknings- og utdanningsmiljøer.

Lokalisering

Forretningsadresse og hovedkontor er i Bodø, to avdelingskontorer er lagt til Svolvær og Mo i Rana i Nordland.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Administrerende direktør har overordnet ansvar for administrativ og forskningsfaglig virksomhet. Instituttet har organisert sin faglige virksomhet i fire forskningsgrupper. Administrasjonen består av stab- og støttefunksjoner til faglig virksomhet.

Forskningsgruppene er ledet av hver sin forskningsleder som har faglig, økonomisk, personalmessig og administrativt ansvar. Det jobbes på tvers av gruppene i mange prosjekter, og det er utstrakt samarbeid nasjonalt og internasjonalt.

Forskningsgruppene:

- Transformasjon og grønn omstilling
- Klima, naturressurser og naturtap
- Velferd, helse og oppvekst
- Lokalsamfunn og styring

Datterselskaper/underenheter

Nordlandsforskning AS har ingen datterselskaper

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Nordlandsforskning jobber etter en strategiplan som strekker seg ut 2025, og starter i 2025 opp arbeidet med ny strategi. Strategi 2021-2025 med tilhørende handlingsplan har hatt fokus i hele organisasjonen i perioden, med både interne mål og tydelige eksterne satsninger. En gjennomgang viser at de fleste av målsettingene er oppfylt, og at instituttet kan vise til en positiv utvikling i perioden.

Organisasjonen har hatt en nedgang i omsetting fra 2023 til 2024, og en liten nedgang i antall årsverk. Instituttet har en ambisjon om vekst og økte antallet ansatte i 2022 og 2023. På grunn av lavere tilfang av nye prosjekter har instituttet valgt å konsolidere organisasjonen fremfor å fokusere på ytterligere vekst i 2024. Organisasjonen har fortsatt betydelig flere ansatte enn i 2022. Nedgangen i omsetting er først og fremst regnskapsteknisk ved at premiefond er benyttet til å betale pensjonskostnader i 2024, noe som gjør at lønnskostnadene fremstår som lavere enn hva som er reelt.

Avdelingskontorene i Svolvær og Mo er godt etablert og har 5-6 ansatte begge steder. Målet med å ha avdelingskontorene i Svolvær og Mo i Rana er å få til økt samarbeide med lokale og regionale myndigheter, næringsliv og sivilsamfunn, samt imøtekomme vårt samfunnsansvar som et regionalt forskningsinstitutt.

Nordlandsforskning har hatt 5 pågående EU prosjekter i 2024, og leder også EU-prosjekter.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Strategiske instituttsatsinger

Nordlandsforskning jobber for å realisere Strategi 2021-2025 og de satsningsområdene som er trukket frem som prioriterte områder.

Vi bygger kompetanse internt og tilbyr karriereprogram for forskere som satser på kompetanse-opprykk fra forsker II til forsker I. Dette er både for å beholde dyktige forskere og utvide kompetansen på instituttet som gjør oss bedre rustet for å lykkes med søknader i fremtiden. Vi hadde i 2024 6 forskere i programmet, som har en 2-5-års plan for å søke opprykk. Vi har også en forsker som disputerte i 2024, og dermed fikk opprykk til forsker II. Det var satt av midler til timer for prøveforelesning.

Mulighet for vitenskapelig publisering er viktig i en hektisk prosjektorganisasjon, og en del av grunnbevilgningen benyttes til skrive stipend og timer til revisjon. Dette er basert på søknader knyttet til strategiske satsninger og realistisk fremdrift. De siste årene har vi hatt god publiseringsaktivitet, men 2024 har vært noe lavere. Dette skyldes i stor grad rekruttering av nye forskere og vekst i organisasjonen.

I tillegg til egne artikler, gir vi også mulighet for å ta oppdrag som fagfellevurderer for andres artikler. Det oppfordres også til å ta redaktøransvar for ulike tidsskrifter, bøker eller spesialutgivelser.

Timer til strategiske verv gir mulighet for å bygge nettverk og relasjoner til viktige samarbeidspartnere for fremtiden. Vi er opptatt av regional synlighet og tilgjengelighet i næringsorganisasjoner, klynger,

samarbeidsarenaer og samarbeidsflater. Flere større satsninger har styrket seg i 2024 og bidratt til både nasjonal og internasjonal synlighet og relasjonsbygging.

- I 2022 ble det etablert et felles Senter for samisk og urfolksstudier Senter for samisk og urfolksstudier (nord.no) i samarbeid mellom Nord universitet og Nordlandsforskning. Dette er styrket i 2024.
- Det er etablert felles strategiske avtaler med de store regionsentrene i Nordland.
- For perioden 2021-2024 har institusjonene felles presidentskap i IASSA med Grete Hovelsrud som president: International Arctic Social Sciences Association International Arctic Social Sciences Association (iassa.org).
- I 2022 ble Nordlandsforskning invitert med som assosiert parter i SEA-EU: European University of the Seas SEA-EU European University of the Seas (sea-eu.org), som er et samarbeid mellom kystuniversitetene i Europa og deres partnere.
- For perioden 2021-2024 (2025-2029) er Nordlandsforskning partner i Senter for bolig- og velferdsforskning BOVEL – Senter for bolig- og velferdsforskning - OsloMet. Senteret er ledet av NOVA / Oslo Met og har flere forskningspartnere.

Det ble gjennomført en stor konferanse i Bodø knyttet til IASSA (Arctic Congress 2024) og Senter for samisk og urfolksstudier (NAISA 2024) som det ble brukt strategiske midler til.

I 2024 hadde vi strategisk instituttsamling i Bodø for alle ansatte. Temaene for samlingen var «Forskning på avveie...», hvor vi hadde faglige innlegg fra Forskningsrådet om åpen, skjermet og gradert forskning, innlegg fra Politiets sikkerhetstjeneste/PST og workshop med forskningsgruppene om temaet. Vi jobbet også med kunstig intelligens og gjorde en evaluering av omorganiseringen fra 3 til 4 forskningsgrupper som ble gjort i 2023.

Årlig instituttsamlingen er viktig for en organisasjon som har hatt vekst, og dermed har mange nye forskere. Det er også viktig at vi har mulighet til å samle hele organisasjonen siden vi er lokalisert på tre forskjellige kontorer.

Forskningsetikk, likestilling, inkludering og ansvarlig forskning var også satt på agendaen i 2024. Det er bevilget timer til forskningsetisk utvalg og til eget likestillings- og inkluderingsombud på instituttet.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Nordlandsforskning har de siste tre årene hatt solid tilvekst av forskere, og i 2024 ble det benyttet timer til søknader til nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer. Det meste av initieringsløpene til EU har vi benyttet PES midler, men dette er tidkrevende prosesser og viktig læring for forskere som skal lykkes fremover. Vi har derfor prioritert samlinger i forskningsgruppene som har hatt som mål idéutvikling og samarbeid for kommende utlysninger i 2025.

Egenandel i forskningsprosjekter

Lytring er en debattarena som eies av Nord universitet og Nordlandsforskning. Formålet med Lytring er å styrke en allmenn, kritisk offentlighet som synliggjør kunnskap og forskning ved Nord universitet og Nordlandsforskning. Lytring er en arena der forskere herfra møter innbyggere og andre samfunnsaktører til kunnskapsdeling, meningsbrytning og nettverksbygging. Lytring har en tydelig nordområdeprofil, men er samtidig aktuelt og interessant for hele landet. Våre debatter speiler et bredt spekter av fagdisipliner og aktuelle samfunnsspørsmål.

Vi arrangerer debatter i Bodø, Mo i Rana, Levanger og Svolvær, og i 2024 hadde vi 15 debatter. Alle våre debatter streames digitalt og vi har i tillegg en avtale med NRK P2 som sender de fleste debattene under Debatt i P2. Vi satte ny rekord på antall lyttere i 2024 hvor hele 966.400 personer har sett eller hørt en av våre debatter. I tillegg oppnår vi med Lytring å få redaksjonell omtale i lokale og nasjonale media.

Kostnader til arrangementene er i hovedsak finansiert eksternt, men timer som går med til forarbeid og arrangementet gjøres på interne timer.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Nettverksbygging, kompetanseutvikling og strategiske satsninger går over i hverandre. I tillegg til det som ikke allerede er nevnt, ligger det under dette punktet midler til nettverksbygging, reisevirksomhet og kompetansepåfyll for alle forskere og forskningsgruppene.

Nettverksbygging til internasjonalt samarbeid med strategiske samarbeidsaktører finansieres også delvis via grunnbevilgningen. Maiken Bjørkan er nasjonal representant i IASC, International Arctic Science Committee og i European Marine Research Network [European Marine Research Network | EuroMarine \(euromarinenetwork.eu\)](https://euromarinenetwork.eu).

Vitenskapelig utstyr

Noe av midlene benyttes til infrastruktur som er grunnleggende for forskningsvirksomheten. Dette er bibliotekressurser og digitale samhandlingsverktøy.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	1 677
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	2 889
Egenandel i forskningsprosjekter	240
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	4 405
Vitenskapelig utstyr	850
Sum	10 061

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Norsk institutt for bærekraftsforskning, NORSUS

Nettside: <https://www.norsus.no/>

Kort presentasjon

Organisatorisk form

NORSUS er et ideelt aksjeselskap som eies av Østfold Fylkeskommune, Fredrikstad kommune, Sarpsborg kommune, Indre Østfold Utviklingsfond, Østfold Energi, COWI, Høyskolen i Østfold og ansatte i NORSUS gjennom selskapet STØ-Ansatte ANS.

Stiftelsesår

NORSUS ble stiftet i 1988 og endret organisatorisk selskapsform fra stiftelse til ideelt aksjeselskap i 2007. I 2020 skiftet instituttet navn fra Østfoldforskning AS til NORSUS Norsk institutt for bærekraftsforskning AS.

Formål:

NORSUS er et regionalt forankret forskningsinstitutt, men også et nasjonalt ledende fagmiljø innenfor livsløpsvurderinger (LCA) for analyse av miljø- og ressurseffektivitet knyttet til materialer, prosesser, produkter og tjenester. NORSUS' visjon er kunnskap for en bærekraftig samfunnsutvikling.

Lokalisering

NORSUS holder til i Høgskolen i Østfolds lokaler på Kråkerøy i Fredrikstad og har i tillegg et prosjektkontor i Oslo i Høgskolen Kristianias lokaler i Kirkegata 17.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

I 2024 har vi hatt tre forskningsgrupper med hver sin forskningsleder med personalansvar. I tillegg til denne linjeorganiseringen har vi faglige forskningsområder, med tilhørende forskningsområdekoordinatorer, som er knyttet til områdene/sektorene vi anvender vår LCA/bærekraftsforskning innenfor. Disse er: Avfallsressurser; Biogass; Biomaterialer; Bygg; Emballasje; Energi; Hav, kyst, vann; KI og digitalisering; Mat; Matsvinn; Møbler og tekstiler; Plast; Prosessindustri; og Transport

Datterselskaper/underenheter

Instituttet har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Vi fikk våren 2024 vurderingen fra Evalnat. Noen gledelige vurderinger var følgende:

- “The group, and institution itself, appears well-organised, with strong competences within the field and ability to produce high-quality outputs.
- The group has demonstrated ability for research publication in high-ranked journals within the topic area, acquisition of research funding from a variety of national and EU sources, and research collaboration with a wide range of national and international partners.
- Broad stakeholder interaction, through commissioned projects and otherwise, demonstrates widespread societal reach and potential for significant impacts.”
- “The quality of the work is excellent and their integrity is highly regarded. The evaluation committee was impressed by the research focus maintained by NORSUS, making it rare – perhaps unique – compared with other organisations undertaking consultancy in this space.»
- “NORSUS’ methodological approach to sustainability impact is excellent, and is seen as a USP [Unique Selling Point]. The institutional risk now is that by translating the power of the approach nationally, others will step in, potentially squeezing out NORSUS. The risk can be seen positively, however, if NORSUS grows its central role in driving sustainability for the country, and indeed internationally. A firm vision and plan is needed for a transition from a small organisation to one that is fit for the growing challenge.»

Hovedanbefalinger:

1. The committee recommends undertaking an assessment of how NORSUS should grow to meet the demand for sustainability solutions over the coming 10 years. At present NORSUS looks too small to have the impact it wishes and is needed.
2. The committee recommends undertaking a review of how NORSUS can translate its methodology to others, to maximise impact while ensuring its necessity as a driver of change.
3. The committee recommends working on how to integrate the approach of NORSUS nationally and internationally, to identify the most obvious partners and partnerships.
4. The committee recommends developing a business case on what investment above 15% core funding would deliver in terms of impact (economic, business, sustainability, human etc).

Vi vant i 2024 et større prosjekt i Circular Biobased Europe Joint Undertaking (CBE JU). PROTEUS-prosjektet ([keLP side stReam valOrisaTion to dEvelop new biobased valUe chainS](#)), ledet av Alginor ASA, skal etablere verdens første industrielle bioraffineri for bruntare i Norge og NORSUS gjør miljømessige og sosiale bærekraftsvurderinger i prosjektet. Vi var også del av flere KSP-søknader til Forskningsrådet som fikk finansiering, samt ett IPN-prosjekt og ett forskerprosjekt for fornyelse. Det store Grønn Plattform-prosjektet Re3Plast, ledet av NOFIMA, startet opp, og det samme gjorde EU-prosjektet CHANGER om forskningsetikk. Nye fokusområder på KI og digitalisering, og Hav, kyst, vann ble opprettet på NORSUS.

Flere prosjekter ble også avsluttet, bl.a. Bærekraft med bærekraft-prosjektet der vi utviklet et nytt klimagassverktøy for nettbransjen. LIVESTOCK-prosjektet, ledet av NMBU, ble også avsluttet i 2024; et prosjekt som involverte mange forskere på NORSUS og der vår forsker Hanne Møller gjorde størstedelen av sitt dr.philos-arbeid. Vår nyansatte forsker Bojana Petrovic disputerte ved Högskolan Dalarna, på et arbeid om LCA av bygninger.

På politikkutvikling- og policy-siden bidro vi både i Norge og i EU. 2. januar 2024 la Regjeringens Matsvinnutvalg frem sine anbefalinger, der NORSUS-forskning var sentralt datagrunnlag. Vår seniorforsker Synnøve Rubach deltok også på Stortingsseminar om produsentansvar for tekstiler i januar 2024 med en presentasjon fra vår forskning. I 2024 fortsatte arbeidet for EU-kommisjonen, ledet Pré Sustainability, om å utvikle rammeverk for den europeiske miljøfotavtryksdatabasen. Vi også del av et konsortium som ga råd til EU-parlamentet om forsknings- og innovasjonsbehov knyttet til kritiske råmaterialer, der vi også deltok i et møte i EU-parlamentets utvalg for Science and Technology Options Assessment (STOA).

Seniorforsker Anne Rønning ble tildelt Standard Norges bærekraftspris i 2024 og nominert til CENs The Standards+Innovation Award for hennes arbeid med norsk og internasjonal standardisering.

November 2024 reiste nesten alle ansatte på NORSUS til SETAC-konferansen som denne gang var i Gøteborg og markerte oss massivt i det internasjonale forskningsmiljøet innen LCA.

De 3-5 viktigste publikasjonene fra instituttet i 2024

- Baxter, J., Callewaert, P. and Danielsen, R. 2024. *Accounting the effects of product reuse and repair in life-cycle assessment*. Cleaner Engineering and Technology, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666790824000545> *
- Lyng, K-A., Møller, H., Mittenzwei, K., Pettersen, I., Olsen, J.V. and Olsen, H.F. 2024. *Transforming the food system with a biomass value hierarchy: Sustainability and policy insights*. Sustainable Production and Consumption, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352550924003385?via%3Dihub>
- Saxegård, S.A., Wikström, F. and Williams, H. 2024. *Applying material flow assessment-based system expansion with multiple functions to solve for multifunctionality of recycling in life cycle assessment*. The International Journal of Life Cycle Assessment. https://link.springer.com/article/10.1007/s11367-024-02364-0?utm_source=rct_congratemail&utm_medium=email&utm_campaign=oa_20240927&utm_content=10.1007%2Fs11367-024-02364-0
- Møller, H., Rydhmer, L., Christensen, T., Poulsen, L.K. and Olsen, H.F. 2024. *Social life cycle assessment in current and future Norwegian livestock production*. The International Journal of Life Cycle Assessment, https://link.springer.com/article/10.1007/s11367-024-02345-3?utm_source=rct_congratemail&utm_medium=email&utm_campaign=oa_20240710&utm_content=10.1007%2Fs11367-024-02345-3
- Callewaert, P. and Raadal, H.L. 2024. *How should we move towards plastic circularity?* Resources, Conservation and Recycling. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0921344924003926>

* Artikkel dessverre ikke inkludert i NVI-rapportering for 2024.

I tillegg har følgende publikasjoner dessverre ikke kommet med i NVI-rapporteringen for 2024:

- Kaiser, E-M., Gunther, P., Forsberg, E-M., Mollaki, V., Rimstad, E. and Marusic, A. 2024. *Is Europe ready for xenotransplantation?* Humanities & Social Sciences Communications, <https://doi.org/10.1057/s41599-024-04126-7>
- De Sadeleer, I., Hanssen, O.J., Kok, M., Soethoudt, Davies, J. and Nilsson, K. 2024. *A methodological framework for assessing sustainability aspects of fruit and vegetables*. Sustainable Futures, 7: 100215, 100215, <https://doi.org/10.1016/j.sftr.2024.100215>

De manglende publikasjonene tilsvarer 2,5 publikasjonspoeng.

Bruken av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Instituttets strategiske satsinger

Instituttets strategiske satsninger i 2024 har vært medfinansiering av fire doktorgradsløp og skriving av vitenskapelige artikler innenfor prioriterte områder, som matsvinn/matavfall, kritiske råmaterialer og bærekraftig matproduksjon.

NORSUS har definerte forskningsområder med koordinatorene som har vært ansvarlige for å følge med på forskningsfeltet, initiere utvikling av nye forskningsprosjekter og bidra med intern kompetanseheving. Deler av dette arbeidet har vært dekket av grunnbevilgning.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

NORSUS har lagt ned et betydelig arbeid i å utvikle samarbeidsrelasjoner og felles prosjektsøknader med andre FoU-miljøer også i 2024, og det ble i løpet av 2024 levert inn større prosjektsøknader (til Norges Forskningsråd, EU, m.fl.) til en total verdi på NOK 126 millioner for NORSUS (hvorav 68 % av beløpet for søknader som er ferdigbehandlet er innvilget per 7. april 2025).

Egenandel

Det er benyttet midler som egenandel i forskningsprosjekter. Hovedandelen av egenandel har vært to sentre for forskningsdrevet innovasjon som Forskningsrådet finansierer og som NORSUS deltar i: earthresQue senter for overskuddsmasser og avfall i den sirkulære økonomien og DSOLVE Bionedbrytbar plast til marine applikasjoner. I begge prosjektene har NORSUS ansvar for arbeidspakker som involverer bærekraftsvurderinger.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

En stor andel av denne posten gikk til presentasjon av forskningsresultater innenfor en rekke prosjekter på SETAC-konferansen i Gøteborg. I tillegg har NORSUS deltatt med muntlige presentasjoner og posters i en rekke andre internasjonale konferanser, som grunnlag for nettverks- og kompetanseutvikling og for å styrke den faglige utviklingen i NORSUS. På denne måte bidrar vi også til å spre kunnskap om eget forskningsarbeid.

Vi bygget i 2024 kompetanse på bærekraftsvurderinger av kunstig intelligens og bruk av python i LCA, samt bevilget midler til mindre kompetanseutviklingsprosjekter.

NORSUS er involvert i ulike internasjonale samarbeid knyttet til metodeutvikling innen LCA-feltet. Dette inkluderer blant annet steering committee for the SETAC Microplastic Interest Group, UNEPs GLAM-arbeid (Global Guidance on Environmental Life Cycle Impact Assessment Indicators), og deltakelse i ISO, CEN og EUs ekspertgruppe for matsvinn.

Det har også vært jobbet strategisk med nettverksbygging mot relevante forskningsmiljøer som grunnlag for utvikling av nye forskningsprosjekter.

Det brukes GB på alle disse typene nettverksbygging og kompetanseutvikling.

Vitenskapelig utstyr

NORSUS har store mengder LCA-baserte data utviklet i analyseverktøyet SimaPro for gjennomføring av livsløpsvurderinger (LCA). Deler av disse dataene representerer internasjonale databaser som utgjør et nødvendig grunnlag for forskningsaktivitetene og som er lisensierte med årlige kostnader. Det kreves kontinuerlig kvalitetssikring og vedlikehold for å sikre at vi til enhver tid benytter oppdaterte LCA-datasett og metoder for kvantifisering av miljøbelastningene (environmental impact assessment). Utover dette inngår kostnader knyttet til bibliotekstjenester og tilgang til relevante tidsskrifter som delvis dekkes av denne posten i basisbevilgningen.

Tabellen under viser bruken av grunnfinansieringen (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner.

NORSUS fikk i 2024 tildelt grunnbevilgning på 6,663 MNOK. Og det er benyttet 850 TNOK av tildelt RETUR-EU midler. Tabellen under viser bruken av grunnbevilgningen i 1 000 kroner:

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	2 943
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	367
Egenandel i forskningsprosjekter	609
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	3 007
Vitenskapelig utstyr	589
Sum	7 514

NTNU Samfunnsforskning

Nettside: www.samforsk.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

NTNU Samfunnsforskning AS er et aksjeselskap heleid av staten ved NTNU.

Stiftelsesår

Instituttet ble etablert av NTNU i 2004. Det er en videreføring av stiftelsen Allforsk som ble opprettet i 1987 og med en forhistorie til tidlig i 1980-årene (Senter for Samfunnsforskning).

Formål

NTNU Samfunnsforskning ble etablert for å styrke den eksternt finansierte samfunnsvitenskapelige forskningen i Trondheim. Ifølge vedtektene er selskapet allmennyttig ved at det skal drive anvendt forskning og utvikling innenfor de samfunnsvitenskapelige fagområdene i samarbeid med NTNU, næringsliv og offentlig forvaltning. Selskapet skal drive etter sunne økonomiske prinsipper for å skape grunnlag for en trygg eksistens og sette det i stand til å utvikle og opprettholde en høy faglig/vitenskapelig kompetanse. Selskapet har *ikke* som formål å skaffe aksjonærer økonomisk utbytte. Et eventuelt overskudd skal anvendes til å fremme selskapets definerte virksomhetsområder.

Lokalisering

Selskapet er lokalisert i Trondheim med hovedkontor i nær tilknytning til NTNUs campus på Dragvoll.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

NTNU Samfunnsforskning består av seks avdelinger, og har en utpreget tverrfaglig profil med forskere med bakgrunn fra de fleste samfunnsvitenskapelige disipliner, men også fra humanistiske fag, teknologi, biologi, helsefag med mer. De seks avdelingene omtales kort nedenfor:

CIRIS – (Centre for Interdisciplinary Research in Space) Senter for tverrfaglig forskning i rommet utfører tverrfaglig FoU innenfor bemannet romfart med sterke synergier til andre næringer. Sentrale tema er ressursutnyttelse, teknologiutvikling og operasjoner.

Mangfold og inkludering forsker på velferdspolitiske tema og ulike former for marginalisering. Innvandring, funksjonshemming, utdanning og barnevern er sentrale områder.

NAPHA - Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid bidrar gjennom kunnskapsinnsamling og tjenestestøtte til utvikling av psykisk helsearbeid rettet mot voksne og med kommunalt ansatte som målgruppe.

Psykisk helsearbeid forsker på kommunalt psykisk helsearbeid med fokus på brukere, mestring og folkehelse.

SØF - Senter for økonomisk forskning forsker på samfunnsøkonomiske tema. Offentlig økonomi, utdannings- og arbeidsmarkedsøkonomi og konjunkturovervåkning er sentrale forskningsområder.

Studio Apertura forsker på organisasjoner og samfunn med tema som utvikling og omstilling, arbeidsformer og teknologi, sikkerhet og beredskap, samt ulike ytre forhold som påvirker organisasjoner.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Instituttet har som mål å videreutvikle sine etablerte forskningsområder, men også arbeide i forlengelsen av eksisterende faglige styrker, gjennom tverrfaglighet og utvidelse av eksisterende forskningsområder. I tråd med vedtatt strategiplan 2022-2026 legger instituttet stor vekt på å videreutvikle sin rolle som attraktiv samarbeidspartner i nasjonale og internasjonale prosjekter. Instituttets ambisjon er å arbeide tett på aktører i samfunns- og arbeidslivet. Gjennom sine prosjekter ønsker instituttet å styrke kunnskapsoverføringen mellom sine fagmiljøer og samarbeidspartnere slik at det fremmer innovasjon, og at forskningsbasert kunnskap tas i bruk av behovseiere. Instituttet har i løpet av 2024 hatt 149 aktive eksterntfinansierte prosjekter. Instituttet gjennomførte flere store oppdragsprosjekter og har vunnet nye.

Instituttet mottok etter ramme-søknad til Forskningsrådet posisjons- og etableringsstøtte for 2023/24. Midlene har blitt benyttet som delfinansiering for mobilisering av flere EU-søknader, og som støtte til å innfri instituttets ambisjoner om å styrke sitt internasjonale samarbeid gjennom tilslag i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa. I 2024 sendte instituttet inn tolv EU-søknader. Dette er en økning på åtte sammenliknet med 2023. Ett av prosjektene som ble innvilget (*Empower-Citizens*) er knyttet til instituttets satsing på samfunnssikkerhet. I tillegg har det blitt gjennomført ulike aktiviteter for strategisk posisjonering mot EU både på vegne av eget institutt og norske interesser. Sistnevnte omfatter primært bemannet romfart, og tar utgangspunkt i avdeling CIRiS sin posisjon og erfaring i samarbeid med European Space Agency (ESA). Instituttet har i 2024 også videreutviklet sin forskningsadministrative kompetanse rettet mot EU, gjennom aktiv deltakelse i EARMA (European Association of Research Managers and Administrators).

Instituttet ble i 2024 tildelt finansiering fra Forskningsrådet for å lede et nasjonalt brukernettsverk for forskning på samfunnssikkerhet (EU-nettverk). Nettverkets formål er å samle forskningsmiljøer, samfunns- og næringslivsaktører for gjennom tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid å styrke samfunnets sikkerhet, beredskap og resiliens. Gjennom å fasilitere bedre og mer kreativt samarbeid, skal nettverket bidra til å styrke Norges posisjon i søknader om europeisk forskningsfinansiering. I nettverket inngår forskere fra NTNU, SINTEF, NMBU, NORSAR, UiO, UiS, UiT og Høgskulen på Vestlandet.

Instituttet fikk tilslag på flere nye oppdrags- og bidragsprosjekter i løpet av året, blant annet finansiert av Medietilsynet, Skolelederforbundet, Husbanken, Utdanningsdirektoratet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet samt Kommunal- og distriktsdepartementet. I samarbeid med NTNU ble

instituttet på nytt tildelt oppdraget som nasjonalt studiesenter for ICCS 2027. «*International Civic and Citizenship Education Study*» gjennomføres i en rekke land med formål å måle hvor forberedt unge er til aktiv samfunnsdeltakelse. ICCS er den viktigste kilden til kunnskap om unges demokratiske kompetanse, holdninger og deltakelse, og formålet er å bidra med analyser og kunnskap som styrker demokrati- og medborgerskapsopplæringen.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Instituttet disponerte i 2024 en grunnbevilgning på kr 16 245 000, hvorav kr 901 000 omfattet Retur-EU-midler.

Strategiske instituttsatsinger

NTNU Samfunnsforskning benyttet kr 7 207 325 til strategiske instituttsatsinger i 2024. Det var en blanding av to- og flerårige prosjekter som forventes å bli av fremtidig betydning og som fungerer kompetansebyggende. Se viktigste satsingene er:

- Videreutvikling av NTNU Samfunnsforskningens kompetansegrunnlag, profil og portefølje innen samfunnssikkerhet
- Psykisk helsearbeid i kommunene

Instituttet etablerte i 2022 Senter for samfunnssikkerhetsforskning (SAFE). Senteret er ingen avdeling i instituttet, men fungerer som overbygning for å styrke faglig samspill og koordinering på tvers av avdelingene innen forskningsfeltet. Opprettelsen av senteret har til hensikt å utvikle det tverrfaglige arbeidet internt i instituttet. Dette tar utgangspunkt i avdeling Studio Aperturas solide posisjon innen sikkerhetsforskning. Sentrale innsatsområder i 2024 har vært strategisk kompetanseutvikling gjennom internfinansiering av doktorgradsprosjekt, arbeid for målrettet ekstern synlighet av forskningen, samt initiering av større, langsiktige forskningsprosjekter. Stipendiatprosjektet ble etablert høsten 2022 og videreført i 2024. Tittelen på prosjektet er «*Forebygging av drap begått av personer med alvorlige psykiske lidelser*», og ligger med dette strategisk plassert i skjæringspunktet mellom avdeling Mangfold og inkludering, avdeling Studio Apertura, avdeling Psykisk helsearbeid og NAPHA. Instituttet vurderer at SAFE fremover vil spille godt på lag med NTNUs nye tverrfaglige satsingsområde «*Samfunnssikkerhet*» som ble etablert i 2024.

Psykisk helsearbeid ble etablert som et strategisk initiativ høsten 2021. Aktiviteten skal støtte opp under NAPHAs kjerneoppdrag, som er å bidra med kunnskapsstøtte for utvikling av tjenester innen psykisk helsearbeid i kommunene. Målsetningen er å utvikle og etablere en portefølje av eksterntfinansierte prosjekter i samarbeid med eksisterende avdelinger i instituttet, samt eksterne samarbeidspartnere.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Det ble benyttet kr 340 500 til forprosjekter/idéutviklingsprosjekter i 2024. Prosjekter som trekkes frem er kartleggingsarbeid/kunnskapsgrunnlag for ungt utenforskap og bærekraftige helse- og omsorgstjenester. Forprosjektene har dannet grunnlaget for søknader både til Forskningsrådet og NordForsk sine utlysninger.

Egenandel i forskningsprosjekter

Det ble benyttet kr 1592 000 som egenandel i bidragsprosjekter. To doktorgradsprosjekter (for faste ansatte) ble slutført ved disponering av egenandeler, samt at midler dekket egenandeler i to pågående EU-prosjekter. Disse er tilknyttet sikkerhets- og organisasjonsforskning ved avdeling Studio Apertura. Avdeling Psykisk helsearbeid har i 2024 driftet et treårig postdoktorprosjekt finansiert av Stiftelsen Dam. Prosjektet har til hensikt å gi økt kunnskap om kommunale helsetjenesters rolle i forløp forut for tvangsinnleggelser, og identifisere hva som kan gjøres for å redusere denne type innleggelser. Avdelingen mottok i 2023 finansiering fra Stiftelsen Dam for gjennomføring av prosjektet «*Etter-samtaler etter tvangsinnleggelse – et pilotprosjekt*», og som ble iverksatt i 2024. Begge disse prosjektene har krav om egenandeler, hvorav noe av grunnbevilgningen har blitt benyttet til å fullfinansiere prosjektene.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Det er i 2024 brukt kr 6 895 175 til nettverksbygging og kompetanseutvikling. Finansiering av vitenskapelig publiseringsarbeid og formidlingsaktivitet har vært en vesentlig del av bruken. Dette omfatter blant annet deltakelse på nasjonale og internasjonale konferanser og seminarer. Utover dette har det blitt benyttet midler til finansiering av nettverksutvikling innen utdanningsforskning, migrasjonsforskning og forskning på barn- og unges «gaming».

NTNU Samfunnsforskning deltok i seks GEMINI-senter i 2024, og i tillegg ble et syvende senter etablert senhøsten 2024. GEMINI-sentrene er flerårige, strategiske samarbeidsplattformer mellom blant annet NTNU Samfunnsforskning, NTNU og SINTEF, hvor formålet er å kvalifisere fagmiljøene mot større søknader og senterfinansiering fra Forskningsrådet og andre finansieringskilder. Et GEMINI-senter er en arena for å bygge større og mer robuste fagmiljøer med høyere kvalitet, som antas å ville være bedre i stand til å gripe og utvikle nye muligheter. Gjennom senteret skal partnerne øke konkurransekraften og verdiskapingen for fellesskapet. To av sentrene instituttet deltar i er faglig innrettet mot sikkerhetsforskning; *ROSS (Risiko- og sårbarhetsstudier)* og *CERCIS (Resilient Critical Infrastructures and Societies)*. *CERCIS* ledes av NTNU Samfunnsforskning. De fire andre omfatter temaene *inkluderende skole og oppvekst (Oppink)*, *helsefremmende arkitektur og omgivelser (HelsA)*, *bærekraftig havbruk* samt *fremtider etter vekst*. *Oppink* ledes av NTNU Samfunnsforskning. Sammen med SINTEF og NTNU deltar NTNU Samfunnsforskning i det nyopprettede senteret «*VertiGrow*». Forskning på innendørs vertikalt jordbruk anses som et viktig bidrag til å sikre bærekraftige løsninger for fremtidens grønnsaksfabrikker, og har som ambisjon om å styrke landbruksinnovasjon i Norge. *HelsA* gjennomførte ekstern konferanse i 2024, hvor formålet var å formidle nyere forskning, uttrykke forskningsbehov og drøfte politikk for kunnskapsbasert samfunnsutvikling. *Oppink* anses som en viktig samarbeidsplattform i oppfølgingen av det nasjonale samfunnsoppdraget om å «*inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv*» forankret i *Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032*. *Oppink* vil også spille godt på lag med NTNUs nye tverrfaglige satsingsområde «*Fellesskap*» som ble etablert i 2024. GEMINI-senteret *Bærekraftig havbruk* prioriterte arbeidet med SFI-søknad, men som dessverre ikke nådde opp i konkurransen i Forskningsrådet. I tillegg har senteret gitt innspill til Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF). Dette har resultert i relevante utlysninger som følges opp av senteret.

CIRiS ble i 2022 godkjent partnerorganisasjon i MELiSSA-konsortiet (*Micro-Ecological Life Support System Alternative*). Partnerskapet anses som strategisk viktig for å kunne ta del i oppbygging og utvikling av ESA-infrastruktur i årene fremover. Det er stor faglig overlapp mellom MELiSSA-aktivitetene og forskning på bærekraftig matproduksjon og ressursutnyttelse nasjonalt og internasjonalt. Grunnbevilgningen finansierte noe av avdelingens bidrag i dette nettverksarbeidet.

Vitenskapelig utstyr

Det er benyttet kr 210 000 til vitenskapelig utstyr i 2024. Midler har blitt benyttet til laboratorieinfrastruktur for avdeling CIRiS relatert til avdelingens forskning innen bioregenerative livsstøttesystemer.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	7 207
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	341
Egenandel i forskningsprosjekter	1 592
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	6 895
Vitenskapelig utstyr	210
Sum	16 245

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Norsk Utenrikspolitisk Institutt, NUPI

Nettside: www.nupi.no

Organisatorisk form

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, underlagt Kunnskapsdepartementet.

Stiftelsesår

1959

Formål

Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI) har som formål å bidra til økt innsikt i mellomfolkelige spørsmål ved å drive forskning og utredning og ved å spre informasjon om internasjonale forhold. Instituttet skal selv bygge opp og vedlikeholde kompetanse på områder av sentral betydning for norsk utenrikspolitikk.

NUPI skal også være et ledende miljø for presentasjon av og diskusjon av internasjonal politikk, med særlig ansvar for å ivareta kommunikasjon med elever, studenter og den brede offentligheten.

Instituttet har en fri og uavhengig stilling i alle faglige spørsmål.

Lokalisering

Oslo

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

NUPI organiserer sin faglige virksomhet i fem forskningsgrupper. I tillegg har vi åtte tverrgående sentre og to nettverk, med en koordinator i hver. NUPI har en administrasjons- og en kommunikasjonsavdeling som bidrar inn i FoU-aktiviteten. Det er utstrakt samarbeid på tvers av forskningsgruppene, samt med forskningsinstitutter og universiteter nasjonalt og internasjonalt. NUPI ledes av en direktør, som svarer til et KD-oppnevnt styre.

Forskningsvirksomheten var i 2024 organisert i følgende fem grupper:

- Fred, konflikt og utvikling
- Global orden og diplomati
- Klima og energi

- Russland, Asia og internasjonal handel
- Sikkerhet og forsvar

I 2024 har vi hatt følgende tverrgående sentre og nettverk:

- NUPIs forskningssenter på Asia
- Senter for FN og global styring
- Senter for energiforskning
- Senter for europeiske studier
- Senter for forskning på havpolitikk
- Senter for forskning på ny teknologi
- Senter for geopolitikk
- Senter for historisk internasjonal politikk
- Skattjakt-nettverket
- Training for Peace-nettverket

I 2024 ble det utført til sammen 72,1 årsverk, og instituttet hadde en omsetning på 137,1 millioner kroner.

NUPI eier tidsskriftene *Internasjonal Politikk*, *Nordisk Østforum* (begge utgitt på Cappelen Damm Akademisk og Open Access siden 2016) og *Forum for Development Studies* (utgitt på Routledge). NUPI har i perioden 2023-2027 redaktøransvaret for det skandinaviske tidsskriftet *Cooperation and Conflict* (utgitt på SAGE). I tillegg utgir NUPI *Hvor Hender Det*, en populærpublikasjon som forklarer aktuelle hendelser på en måte som er tilrettelagt for skoleelever og for allmennheten. NUPI utgir også egne grå publikasjoner i form av rapporter, notater og policy briefs, som er kortere, forskningsbaserte artikler om aktuelle tema. NUPI drifter et bibliotek som er åpent for offentligheten og har en omfattende samling litteratur om norsk og internasjonal utenrikspolitikk, diplomati og internasjonale forhold.

Datterselskaper/underenheter

NUPI har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

NUPI har i 2024 levert gode resultater og oppnådd sine resultatmål. Prosjektinngangen og økonomistyringen har vært god, og den akademiske produksjonen har vært høy. Kommunikasjon og formidling av egen forskning er et prioritert område, og det er levert og formidlet kunnskap av høy kvalitet. NUPI bidrar til å oppfylle ambisjonen om at norsk utenrikspolitikk skal være kunnskapsbasert. NUPIs ansatte har bidratt med forskningsbasert kunnskap og analyser til det offentlige ordskiftet. På denne måten bidrar vi til kunnskapsberedskapen i Norge, og dermed også til den demokratiske beredskapen i den urolige tiden vi lever i.

Organisatorisk var 2024 preget av to store prosesser: flytting og arbeid med ny strategi. Når det gjelder flyttingen, gikk NUPIs leiekontrakt på C.J. Hambros plass ut ved utgangen av 2024. I tett samarbeid med Statsbygg, og i dialog med NUPIs stab, Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og styret, ble ny kontrakt i Rosenkrantz' gate 22 signert like over nyttår 2024. Deretter fulgte en omfattende planleggingsprosess for innredning, kontorfordeling og ønsket bruk, med involvering av arkitekter, interiørarkitekter, fagforeninger og ansatte. NUPI overtok lokalene i november og flyttet inn i starten av desember 2024.

Strategien som gjaldt i 2024, utløp 31. desember. I 2024 har vi derfor arbeidet med å utvikle en ny strategi for 2025-2030, bygget på vårt todelte mandat: å drive forskning som er relevant for norsk utenrikspolitikk og å formidle denne forskningen. Vi skal øke vårt samfunns forståelse av internasjonal politikk og dermed bidra til samfunnets kunnskapsberedskap og motstandsdyktighet. Fremover skal arbeidet vårt være basert på tre hovedprinsipper: integritet i forskningen, pluralisme i tenkningen, og bærekraft i praksis. Disse prinsippene gjenspeiles i våre strategiske prioriteringer, organisert i henhold til: forskning, folk, finansiering og formidling. Mer konkret vil vi ha søkelys på å fortsette å flytte forskningsfronten, å diversifisere finansieringen, å investere i de ansatte, og å bidra til en opplyst offentlighet.

I tillegg kan nevnes at vi utviklet nye styringsparametere i 2024. I tildelingsbrevet ved utgangen av 2023 varslet Kunnskapsdepartementet at de fjernet de kvantifiserte resultatkravene for parameterne, men at de forventet både kvalitative og kvantitative vurderinger av måloppnåelsen i årsrapporten. Årsrapporten for 2024 er skrevet i henhold til disse nye målstyringskriterier.

Når det gjelder formidlingsaktiviteten i 2024, så har NUPI arrangert 59 seminarer og konferanser med til sammen rundt 4 600 deltakere. Dette er en nedgang i antall arrangementer, men en liten økning i antallet deltakere sammenlignet med fjoråret. 13 av disse arrangementene hadde over 100 deltakere. Arrangementene var rettet mot ulike målgrupper: forskningsmiljøer, studenter, sivilt samfunn og frivillige organisasjoner, forvaltningen, media og allmennheten. Vi har de siste årene registrert en generell nedgang i interessen for åpne arrangementer og har derfor justert formater og sammensetning av publikum noe. Dette ser ut til å ha hatt noe effekt, og vi ser fortsatt en stor etterspørsel etter mindre arrangementsformater med færre deltakere, gjerne spesialiserte grupper, samt store flaggskip-arrangementer. Digitale kanaler har fremdeles den største veksten.

Nesten alle NUPIs arrangementer ble direktesendt og er tilgjengelige på NUPIs kanal på YouTube. Sendingene og opptakene har til sammen blitt vist ca. 50 000 ganger, noe som er en liten nedgang fra 2023, men som også skyldes færre arrangementer. I 2024 har NUPI registrert nærmere ca. 2 500 medieoppslag om organisasjonen i norske og internasjonale eter-, nett- og papirmedier. NUPI har også produsert 22 podkastepisoder med til sammen rundt 2 115 000 avspillinger i løpet av 2024. Dette er en nedgang siden 2023 som skyldes færre episoder i de mest populære podkastseriene til NUPI.

NUPIs forskere har også i 2024 deltatt i omfattende grad på konferanser, seminarer og workshops eksternt, både i Norge og utlandet.

I forbindelse med NUPIs flytting reduserte biblioteket den fysiske samlingen med 75% etter en kasseringsplan utarbeidet av hovedbibliotekar og med involvering av forskere. Alt relevant materiale ble sendt til Nasjonalbiblioteket (NB). Totalt fikk NBs depot i Mo i Rana tilsendt 40 esker. I tillegg ble en samling eldre NUPI-publikasjoner, 1960-2010, sendt til digitalisering. Det planlegges publisering og åpen tilgjengeliggjøring av digitale dokumenter høsten 2025. Den resterende samlingen på ca. 250 hyllemeter ble pakket og overført til nye lokaler hvor den igjen ble tilgjengelig i desember 2024. Biblioteket har gjenbrukt 2 store hyller i de nye lokalene, hyller som ikke kunne gjenbrukes ble gitt gratis til skolebibliotek. Digitale samlinger via abonnement ble flyttet til ny IP-adresse.

Et utvalg publikasjoner fra instituttet i 2024

I 2024 publiserte NUPIs forskere 1 monografi, 4 antologier, 74 artikler og 31 kapitler. Blant publikasjonene fra instituttet i 2024 kan nevnes:

- Beaumont, P. D. H. (2024). The Grammar of Status Competition: International Hierarchies and Domestic Politics. *Oxford University Press*. <https://global.oup.com/academic/product/the-grammar-of-status-competition-9780197771778>
- Brosig, M., & Karlsrud, J. (2024). How ad hoc coalitions deinstitutionalize international institutions. *International Affairs*, 100(2), 771–789. <https://doi.org/10.1093/ia/iaae009>
- Bøås, M., Ben-Nun, G., Engel, U., & Osland, K. M. (Eds.). (2024). Resisting radicalization: Exploring the nonoccurrence of violent extremism. *Lynne Rienner Publishers*. <https://nupi.brage.unit.no/nupi-xmlui/handle/11250/3187325>
- Friis, K., & Tamnes, R. (2024). The defence of northern Europe: New opportunities, significant challenges. *International Affairs*. <https://doi.org/10.1093/ia/iaae019>
- Godzimirski, J. M., & Andersen, M. S. (Eds.). (2024). The Political Economy of National Security, Critical Infrastructure and Securitization of Foreign Investments. *Palgrave Macmillan*. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-71404-7>
- Lie, J. H. S. (2024). Public–Private Development Cooperation: Interface and conflicting logics in the formation of a strategic partnership. *Journal of Development Studies*, 60(9), 1313–1328. <https://doi.org/10.1080/00220388.2024.2323016>
- Lorentzen, J. (2024). Gendering security sector reform through capacity building? The MINUSMA Specialized Police Team on Crime Scene Management. *International Peacekeeping*, 31(4), 499–528. <https://doi.org/10.1080/13533312.2024.2357133>
- Zabala, M. L., & Tchie, A. E. Y. (2024). Consolidating peace? The inner struggles of Sudan's transition agreement. *African Journal on Conflict Resolution*, 24(1), 95–117. <https://hdl.handle.net/11250/3153330>

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

I 2024 mottok instituttet 17,699 mill. kroner i ordinær grunnbevilgning.

Strategiske instituttsatsinger

NUPIs strategiske satsinger i 2024 var delvis definert i de enkelte gruppene på deres respektive tematiske områder, og dels definert på tvers av gruppene, med følgende hovedoverskrifter: *Unpacking the authoritarian turn, new technologies and AI og global power transition*. I tillegg til et eksplisitt fokus på områder som er svært relevante for norsk utenrikspolitikk, så har vi styrket eksisterende kompetanse på NUPI. Disse satsingene har dyrket fram ny kompetanse og satt NUPIs forskere bedre i stand til å tiltrekke seg finansiering fra ulike oppdragsgivere.

Utforskning av den autoritære vendingen: 2024 var et valgår globalt, med mer en 80 planlagte valg over hele verden. Et av de som har fått størst oppmerksomhet og konsekvenser globalt, var presidentvalget i USA. NUPI har god kompetanse til å adressere konsekvensene av dette og andre valg globalt, eksempelvis på temaer som konsekvenser for det multilaterale systemet og den regelbaserte verdensordenen. Økt fokus på disse og tilsvarende temaer har vært et satsningsområde i 2024, blant annet synliggjort gjennom Norsk utenrikspolitisk konferanse 2024, med tema “Demokratisk tilbakegang og autoritær dreining”

Nye teknologier og kunstig intelligens (KI): Siden lanseringen av ChatGPT i slutten av 2022 har nye teknologier knyttet til generative språkmodeller som ChatGPT utviklet seg lynraskt og hatt store konsekvenser, blant annet økonomisk og i stormaktsrivaliseringen mellom USA og Kina. NUPI har i 2024 hatt KI og andre nye teknologier som satsningsområde, med et særlig fokus på hvordan disse påvirker globale maktforhold, relasjoner mellom stater, internasjonale organisasjoner og bedrifter, og

hvordan digitale plattformer påvirker demokratier. Vi har også forsket på hvordan stater bruker digitale systemer som våpen, og hvordan dette påvirker global styring. I tillegg har vi hatt en målrettet satsning på oppbyggingen av en læringskultur på NUPI for å utforske og ta i bruk KI og nye forskningsverktøy. Vi har i løpet av 2024 deltatt i utarbeidelsen av en søknad til Forskningsrådet om KI.

Endringer av globale maktstrukturer: Selv om NUPI leder Senter for geopolitikk, så er geopolitikk og endringer av globale maktstrukturer en tematikk som påvirker de fleste områder som forskerne på NUPI arbeider med. Alle forskerne på NUPI må forholde seg til denne endrede realiteten og legge på dette prismet i sin forskning. Vi har derfor brukt midler for å utvikle prosjekter og forskningssøknader for å gi litt ekstra rom for en slik tilpassing. Dette har bl.a. resultert i innsending av ytterligere prosjektsøknader og en økt kompetanse på geopolitikken og dens påvirkning blant forskerstaben.

Utvalgte resultater fra forskningsgruppene

Forskningsgruppen for sikkerhet og forsvar har vært svært aktiv i offentlig debatt rundt krigen i Ukraina, ny teknologi og geopolitikk. Flere medlemmer vant betydelige forskningsprosjekter, blant annet fra Forskningsrådet og EU-Horizon.

Forskningsgruppen for Russland, Asia og internasjonal handel arrangerte Russlandskonferansen 2024 med tema «Russland i krigstid». To viktige prosjekter, ERC-finansierte «Lorax» og NFR-finansierte «WARU», ble fullført med høy faglig produksjon og bred mediedekning.

Forskningsgruppen for fred, konflikt og utvikling leverte tre UD-rapporter om multilateralisme og arrangerte en rekke seminarer, inkludert Nordisk-India Dialog. Gruppen fikk nye prosjektmidler, blant annet til forskning på kvinners rolle i politiske overganger og klimaendringers betydning for fred og sikkerhet. Forskningsgruppen leder både Skattjakt- og Training for Peace nettverkene.

Forskningsgruppen for klima og energi fikk flere nye prosjekter om vann, konflikt og klimaendringer i Sentral-Asia og fortsatte prosjekter om ASEAN, Myanmar og kritiske materialer. Gruppen hadde omfattende publisering og gjennomførte feltarbeid og seminarer i flere asiatiske land.

Forskningsgruppen for global orden og diplomati har en solid finansieringssituasjon med nye ERC- og NFR-prosjekter. Gruppen publiserte aktivt i anerkjente tidsskrifter og deltok aktivt i samfunnsdebatten og viktige internasjonale konferanser.

Av sentrene løfter vi frem *Senter for geopolitikk*. Senteret holdt i 2024 flere profilerte arrangementer, blant annet en debatt om norsk utenrikspolitikk og foredrag om USA, Kina og geopolitikk. Forskerne publiserte på geopolitikk i Sør-Kinahavet, Russland-Ukraina, Kina og maritim sikkerhet, samt underviste på masterkurs ved Universitetet i Oslo.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Midler i denne kategorien dreier seg i hovedsak om tidsskompensasjon for forskere som har vært involvert i prosjekt- og idéutvikling, herunder utforming av forprosjekter til ulike programmer i Forskningsrådet, til EUs forskningsprogram Horisont Europa og på andre konkurransearenaer.

Egenandel i forskningsprosjekter

Enkelte prosjekter fra Forskningsrådet og Utenriksdepartementet forutsetter at instituttet bidrar med egenfinansiering. Denne finansieringen må NUPI hente fra grunnbevilgning. I 2024 gjaldt det særlig «TaxCapDev» prosjektet finansiert av Forskningsrådet og «Nordisk-India dialog» prosjektet finansiert av Utenriksdepartementet.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

For å opprettholde høy kvalitet, relevans og nyutvikling av forskningsaktivitetene på instituttet legger NUPI stor vekt på tiltak som bidrar til kompetansebygging, formidling og mer forskningssamarbeid. Over halvparten av grunnbevilgning går til denne typen tiltak. Her er en nærmere beskrivelse av disse:

- *Kvalitetssikring.* NUPI benytter en del av grunnbevilgningen til å finansiere en stilling som forskningssjef. Denne stillingen deles fra 2024 mellom to forskere.. Forskningssjefene har særlig ansvar for å sikre høy vitenskapelig kvalitet i vår produksjon og samtidig sørge for kompetanseutvikling for våre grupper av vitenskapelige ansatte, stipendiater og forskere.
- *Kompetansebygging.* Gjennomføringen av det årlige «Master Class» har vært et viktig bidrag til den faglige fornyelsen hos forskerne på instituttet. De får da mulighet til å bli kurset i ulike fagtema eller metoder og kapasiteter fra både norske og utenlandske miljø bidrar. Vi har også etablert en struktur som skal sikre at våre doktorgradsstudenter får god faglig oppfølging slik at de kan gjennomføre innenfor stipendiatperioden.
- I 2024 videreførte vi initiativet kalt «Strategic Individual Research Investments (STAIRS)». Tiltaket har som formål å gi NUPI-forskere muligheten til å investere i ny kompetanse og publisere forskning som ikke er finansiert av eksterne kilder. Åtte forskere ble tildelt støtte under denne ordningen i 2024, for bruk i 2024 og 2025.
- I 2024 brukte vi også midler på å opprettholde faglige møteplasser for forskere ut fra karrierenivå. Vi gjennomfører internseminarer for felles refleksjon rundt beste praksiser, herunder prosjektledelse, forskningsformidling og forskningsetikk. For seniorforskere som nærmer seg førstekompetanse tilbyr vi også opprykksseminar med ekstern leser.
- *Doktorgradsstipendiater.* I 2024 brukte vi også midler til å toppfinansiere doktorgradsstipendiater. Dette er et viktig tilskudd til vår forskningsinnsats og vårt faglige miljø. Samtidig er det et nasjonalt mål at NUPI også skal bidra på denne måten til å styrke norsk forskning. Vi bruker videre midler fra basisbevilgningen til å kvalitetssikre doktorgradsprosjekter, herunder gjennom ordning for «Mock Viva» hvor stipendiaten får en gjennomgang med ekstern leser om lag seks måneder før planlagt innlevering.
- *Bibliotek, støtte til vitenskapelig publisering, diverse formidlingsaktiviteter og støtte til tidsskriftredaksjoner.* Midlene brukes til formål som bidrar til at NUPI gjennomfører formidlingsoppgaven på en enda bedre måte, inkludert arbeidet med nye nettsider, og dermed øke vår relevans og kunnskapsutvikling.

Vitenskapelig utstyr

Instituttet har ikke benyttet grunnbevilgning til innkjøp av vitenskapelig utstyr.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	13 469
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	443
Egenandel i forskningsprosjekter	636
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	769
Vitenskapelig utstyr	-
Sum	15 317

Institutt for fredsforskning, PRIO

Nettside: www.prio.org

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Institutt for fredsforskning (PRIO) er en stiftelse.

Stiftelsesår

Institutt for fredsforskning (PRIO) ble grunnlagt i 1959.

Formål

Institutt for fredsforskning (PRIO) har som formål å drive forskning om betingelsene for fredelige forbindelser mellom nasjoner, grupper og individer og har siden grunnleggelsen stått sentralt i det internasjonale arbeidet med å utvikle fredsforskning som akademisk fagfelt.

Lokalisering

PRIOs virksomhet drives fra hovedkontoret i Oslo. Instituttet har også et avdelingskontor i Nicosia på Kypros, hvor *PRIO Cyprus Centre* driver sin virksomhet.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

PRIO ledes av direktør Henrik Urdal. Torunn L. Tryggestad er assisterende direktør.

Forskningen ved PRIO er organisert i prosjekter, forskergrupper, sentre og avdelinger. I 2024 hadde instituttet fem forskningsavdelinger, hver ledet av en forskningssjef:

- Conflict Patterns and Environments
- Peace and Conflict Dynamics
- Societies, Mobility and Change
- Dimensions of Security
- Global Politics, Norms and Societies

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

PRIO har som mål å ha en høy faglig produksjon. I 2024 utga PRIO-forskere 4 vitenskapelige monografier, 55 fagfelleverderte artikler, og 18 kapitler i redigerte bøker, i tillegg ble det avlagt to doktorgrader.

Blant PRIOs publikasjoner i 2024, vil vi gjerne trekke frem følgende:

- Carling, Jørgen (2024) Why Do People Migrate? Fresh Takes on the Foundational Question of Migration Studies, *International Migration Review* 58 (3): 1–35.
- Erdal, Marta Bivand; Marianne Friisberg Larssen; Cathrine Talleraas & Andreas Forø Tollefsen (2024) Education desires and conflict impacts in refugees' decisions to leave, *Migration Studies* 12 (4).
- Palik, Júlia & Nicholas Marsh (2024) A theory of the symbolic role of disarmament during peace processes: The laying down of FARC-EP's weapons in Colombia, *Security Dialogue* 56 (1).
- Rudolfson, Ida; Henrikas Bartusevičius; Florian van Leeuwen & Gudrun Østby (2024) War and food insecurity in Ukraine, *World Development* 180 (106647).
- Rustad, Siri Aas; Kristian Hoelscher; Andreas Kotsadam; Gudrun Østby & Henrik Urdal (2024) Does development aid reach politically excluded groups? A Disaggregated Study of the Location of Aid in Sub-Saharan Africa, *Development Policy Review* 42 (3).

PRIO eier og drifter redaksjonene for tidsskriftene *Journal of Peace Research* og *Security Dialogue*. Begge er verdensledende og i internasjonal toppklasse og utgis av forlaget SAGE Publications (London).

PRIO produserer og forvalter store informasjonsverdier, både i forskning og administrativt, og møter jevnlig på trusler for informasjonssikkerheten til disse verdiene. Instituttet har et styringssystem for å håndtere informasjonssikkerhet og risiko som skal sikre at konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet til både lukket og åpent tilgjengelig informasjon er tilstrekkelig sikret mot slike trusler. I 2024 ble det ikke registrert betydelige brudd på informasjonssikkerheten på PRIO.

PRIO har hatt en noe svakere prosjekttilgang de siste par årene og i 2024 utgjorde instituttets samlede driftsinntekter 154,5 millioner kroner, en nedgang på 13% sammenlignet med 2023. Grunnbevilgningen fra Norges forskningsråd utgjorde 16% av driftsinntektene, totalt 22% inkludert Retur-EU midler. PRIO har en høy grad av internasjonal finansiering, tilsvarende 25% av driftsinntektene, herunder-EU finansiering. Det arbeides målrettet med å styrke prosjektutviklingen.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2024 var 125, som til sammen utførte 92,2 hele årsverk. Antall årsverk har gått ned med 7,2 sammenlignet med 2023. Antall årsverk utført av forskerstaben i 2024 utgjorde 75,6, hvorav 16,9 årsverk ble utført av forskere med professorkompetanse (Forsker I) og 31,2 årsverk ble utført av forskere med doktorgrad (Forsker II). Videre arbeidet 12 doktorgradskandidater ved PRIO i 2024, og i løpet av året ble 2 doktoravhandlinger ferdigstilt og graden oppnådd. 14 mastergradsstudenter og 8 interns (praktikanter), samt 7 gjesteforskere arbeidet i løpet av 2024 med stipend fra og/eller arbeidsplass på PRIO. I alt 147 medarbeidere var ansatt ved instituttet i løpet av 2024.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Institutt for fredsforskning (PRIO) mottok en Grunnbevilgning på kr. 25 320 503 i 2024. Denne er konsumert i sin helhet, og i tillegg har vi trukket kr. 8 191 609 av akkumulerte STIM (Retur)-EU midler til tilsvarende formål. Det er ikke brukt strategiske instituttsatsing (SIS)-midler. Total bruk av grunnbevilgning i 2024 beløper seg til: 33 512 112 kroner.

Midlene har blitt anvendt til strategiske instituttsatsinger, forprosjekter/idéutviklings-prosjekter, egenandel i prosjekter, nettverksbygging og kompetanseutvikling, som følger:

Strategiske instituttsatsinger:

Ingen SIS'er var aktive ved PRIO i 2024

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter (9.3 millioner kroner)

PRIO foretar årlige interne utlysninger av Grunnbevilgningsmidler, med adgang til å søke om støtte fra Grunnbevilgningen til strategiske prosjekter som har til formål å fremme akademisk karriereutvikling eller til å utvikle nye forskningsfelt. I 2024 ble kr. 9 308 666 av Grunnbevilgningen benyttet til slike aktiviteter, inkludert strategiske interne støttefunksjoner inn mot EUs utlysninger (primært HEU og ERC).

Egenandel i forskningsprosjekter (8.6 millioner kroner)

Doktorgradsutdanning og postdoc-prosjekter

Som vertsinstusjon for doktorgradskandidater bidrar PRIO til utvikling av egen forskningskompetanse, samt til den generelle utviklingen av forskningskompetansen i Norge. For å være intellektuelt innovativ og for å sikre rekruttering av nye forskere, er det nødvendig å ha doktorgradsstudenter ved PRIO som mottar veiledning her, samtidig som de er del av et universitetsprogram. I 2024 ble kr. 1 931 271 av Grunnbevilgningen benyttet til å støtte 11 doktorgrads-/postdocprosjekter som ikke var fullfinansiert av eksterne midler.

Toppfinansiering av øvrige prosjekter

I 2024 ble kr. 6 704 079 av Grunnbevilgningen benyttet til å fullfinansiere 12 forskningsprosjekter av internasjonal dimensjon hvor PRIO enten er koordinator eller benefisiar.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling (13.6 millioner kroner):

Publikasjonsaktiviteter

PRIO eier og drifter redaksjonene for tidsskriftene Journal of Peace Research og Security Dialogue. PRIO har også en nøkkelrolle i utgivelsen av tidsskriftene International Area Studies Review og Journal of Military Ethics. I 2024 ble kr. 2 268 644 av Grunnbevilgningen brukt til dekning av kostnader knyttet til denne publiseringsvirksomheten.

PRIO har institusjonalisert en ordning for å belønne publikasjoner som er akkreditert innenfor NSD's liste over akademiske publiseringskanaler (bedømte tidsskriftartikler; bokkapitler; monografier). I 2024 ble totalt kr. 435 041 anvendt til dette formålet. Den enkelte forsker disponerer i første rekke disse

pengene til konferansereiser, forskningsopphold eller i arbeidet med nye publikasjoner (språkvask etc). PRIO har satt seg et strategisk mål om tilgjengeliggjøring av forskningens resultater og det ble i 2024 benyttet kr. 321 141 av Grunnbevilgningen til å omgjøre ikke-vitenskapelige prosjektrapporter til akademisk publiserbart format, samt kostnader ved Open Access.

Conflict, Peace and the Environment (COPE)

Forskningsavdelingen *Conflict, Peace and the Environment* hadde i 2024 i gjennomsnitt 25 medarbeidere. I 2024 ble kr. 598 293 av Grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 3 månedeverk for forskningsdirektør Halvard Buhaug, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Peace and Conflict Dynamics (PCD)

Forskningsavdelingen *Peace and Conflict Dynamics* hadde i 2024 i gjennomsnitt 27 medarbeidere. I 2024 ble kr. 615 722 av Grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 3 månedeverk for forskningsdirektør Siri Rustad, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Societies, Mobility and Change (SMC)

Forskningsavdelingen *Societies, Mobility and Change* hadde i 2024 i gjennomsnitt 16 medarbeidere. I 2024 ble kr. 592 496 av Grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 3 månedeverk for forskningsdirektør Kristian Hoelscher, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Dimensions of Security (DimSec)

Forskningsavdelingen *Dimensions of Security* hadde i 2024 i gjennomsnitt 22 medarbeidere. I 2024 ble kr. 533 006 av Grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 3 månedeverk for forskningsdirektør Kristoffer Lidèn, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Gender, Norms and Societies (GNS)

Forskningsavdelingen *Gender, Norms and Societies* hadde i 2024 i gjennomsnitt 19 medarbeidere. I 2024 ble kr. 528 126 av Grunnbevilgningen benyttet til å finansiere 3 månedeverk for forskningsdirektør Louise Olsson, samt til kompetanseutviklingstiltak blant forskerstaben.

Forskergrupper

PRIOs forskergrupper er tematisk inndelt og utgjør en sentral drivkraft i forhold til faglig nytenkning og prosjektutvikling. Kr. 198 468 av Grunnbevilgningen ble benyttet til kostnader knyttet til forskergruppenes arbeid i 2024.

Forskerskole i fred og konflikt («Partnerskap for fred»)

Universitetet i Oslo (UiO) og Institutt for fredsforskning (PRIO) har etablert en forskerskole i fred og konflikt, lokalisert ved PRIO. Ved å bygge på og utvide UiOs og PRIOs nettverk og ekspertise tilbyr Forskerskolen i fred og konflikt avansert forskeropplæring for framtidens generasjon av spesialister innenfor feltet. Samarbeidet kjennetegnes ved en flerfaglig tilnærming til freds- og konfliktspørsmål, en internasjonal profil, samt fremragende forskning. Forskerskolen er delvis finansiert av Norad. I 2024 ble det benyttet kr. 353,153 av Grunnbevilgningen til å dekke PRIOs egenandel av relaterte driftskostnader.

Institusjonelt samarbeid med UH-sektoren

PRIO ser det som strategisk ønskelig å knytte tettere bånd til universitets- og høyskolesektoren, og har i 2024 videreført ulike tiltak for å legge til rette for samarbeid med spesielt Universitetet i Oslo på prosjekt-, fakultets- og institusjonsnivå. Kr. 206 558 ble brukt til dette arbeidet gjennom året.

PRIOs årlige fredsforedrag

PRIOs årlige fredsforedrag (*PRIO Annual Peace Address*) inviterer høyt anerkjente gjester til å reflektere omkring hvordan skape en verden der fred er normen og vold er unntaket. Foredragsholderne omfatter forskere, beslutningstakere, forfattere, artister og andre som har markert seg med en tydelig stemme i verden i spørsmål knyttet til krig og fred. Den 18. januar 2024 holdt CNNs korrespondent Nima Elbagir foredraget Disinformation Wars – Impacting Policy in a Post-Truth World (foredraget var opprinnelig planlagt til desember 2023 men måtte utsettes da Elbagir på kort varsel ble utkommandert i forbindelse med situasjonen på Gazastripen). Den 12. november 2024 holdt Prof. Erica Chenoweth (Harvard Univ.) foredraget The Electoral Year – Can Civil Society Save Global Democracy? Kr. 604 851 av Grunnbevilgningen ble benyttet til å dekke kostnader ved disse begivenheter i 2024.

Annen nettverksvirksomhet

Kr. 753 156 er brukt til diverse reisevirksomhet i anledning konferanser, deltakelse i relevante nettverk, og øvrig interaksjon med eksterne fagmiljøer. Ytterligere 68,160 kroner er brukt til en insentivordning som oppfordrer til klimavennlige reisemetoder.

Annen utdannings- og opplæringsvirksomhet

I 2024 ble kr. 382 997 av Grunnbevilgningen benyttet til å dekke kostnader relatert til PRIOs engasjement ved Den internasjonale sommerskolen ved Universitetet i Oslo. Ytterligere kr. 295 844 ble benyttet til internopplærings- og kvalitetssikringstiltak for instituttets forskere.

PRIO har etablert en ordning hvor opp til 10 MA-studenter til enhver tid tilbys arbeidsplass ved instituttet og veiledning for sitt MA-avhandlingsarbeid, vanligvis av et halvt års varighet. I 2024 ble kr. 1 386 711 av Grunnbevilgningen brukt på MA-studentprogrammet.

Direktør- og stabsfunksjoner

Henrik Urdal har vært PRIOs direktør siden 1. juli 2017. Direktøren og hans stab er ansvarlig for ledelse, strategisk planlegging, prosjektutvikling, finansiering og innovasjon, informasjon, samt nettverksbygging. Direktørkontoret spiller en nøkkelrolle i å sikre instituttets langsiktighet og koherens. Det koordinerer velfungerende rutiner for kvalitetssikring, rådgivning og veiledning til yngre forskere, doktorgradskandidater og studenter. Direktøren utfører også egen forskning, holder seg faglig oppdatert på samtidsspørsmål, og deltar i offentlig debatt omkring temaer innenfor sitt kompetanseområde. I 2024 ble kr. 4,757,751 av Grunnbevilgningen benyttet til drift av direktørens kontor. PRIOs nestleder innehar en viktig rolle i det å sikre instituttets stabilitet og kontinuitet. Nestlederen deltar aktivt i ledelsen av instituttet og 1/3 av nestlederens tid blir brukt på strategiske, organisatoriske og administrative oppgaver. Torunn Lise Tryggstad er PRIOs nestleder. Kr. 668 000 av Grunnbevilgningen ble benyttet til nestlederfunksjonen i 2024.

Vitenskapelig utstyr

Det ble ikke anvendt noen Grunnbevilgningsmidler til ervervelse av vitenskapelig utstyr i 2024.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	0
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	9 309
Egenandel i forskningsprosjekter	8 635
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	15 568
Vitenskapelig utstyr	0
Sum	33 512

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB.

SINTEF (samfunnsvitenskap)

Nettside: www.sintef.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten er organisert i SINTEF Digital, et forskningsinstitutt i SINTEF AS. SINTEF AS er heleid av Stiftelsen SINTEF.

Stiftelsesår

Stiftelsen SINTEF ble opprettet i 1950. Nåværende organisasjonsform for *den samfunnsvitenskapelige aktiviteten* er fra 1. juli 2018.

Formål

SINTEF har som formål å bidra til utvikling av samfunnet gjennom å utføre forskning innenfor naturvitenskap, teknologi (herunder også bygg- og anleggsgag), og helse- og samfunnsgag i samarbeid med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Lokalisering

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten i SINTEF er lokalisert i Trondheim, Oslo, Steinkjer og Arendal.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten er fordelt og organisert på tre avdelinger:

1. Teknologiledelse (TL)
2. Helse
3. Software Engineering Safety and Security (SESS)

Datterselskaper/underenheter

Instituttet har ingen datterselskaper.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Avdeling Teknologiledelse (TL) dekker samfunnsvitenskapelige områder med særlig fokus på koblinger til teknologi – samspillet mellom organisasjoner, mennesker og teknologi. Noen av avdelingens mest sentrale forskningsområder inkluderer produksjonsledelse, arbeidsforskning, innovasjon, bærekraftig omstilling, organisasjoners bruk av IT, bruksmessige og etiske sider ved AI, regionutvikling og bioøkonomi. TL jobber med implementering/bruk av teknologi, herunder organisatoriske sider, forretningsmodeller, diffusjoner på både organisasjonsnivå og system/samfunnsnivå. TL opplever en stor grad av komplementaritet til de teknisk-industrielle miljøene og miljøene innenfor primærområdet SINTEF, og deltar i et stort antall prosjekter og KS (konsernsatsinger) i samarbeid med de og andre forskningsmiljøer i Norge og internasjonalt.

Avdeling Helse har en tverrfaglig profil mellom samfunnsvitenskapelige disipliner og teknologimiljø som jobber tett sammen for å løse de komplekse utfordringene helsesektoren står ovenfor. I 2024 slo vi sammen deler av e-helse og innovasjonsmiljøet vårt med helsetjenesteforskning for å få enda mer kraft bak innovasjon og implementeringsforskningen vår. I desember 2024 flyttet vi inn i nye lokaler nærmere St Olav og NTNU som er viktige samarbeidspartnere for oss. Vi hadde også i 2024 et tydelig engasjement mot lav og mellominntektsland gjennom SINTEFs konsernsatsing «Global Sustainable Development». I tillegg bidrar vi sterkt inn i konsernsatsingen «Helse» der bl.a. KI og innovasjonssporet er styrket betydelig i 2024.

Avdeling Software Engineering Safety and Security (SESS) har i 2024 hatt fokus på å formidle avdelingens kunnskap og dets samvirke mellom samfunnsvitere og teknologer. Markedsarbeid har vært en sentral del gjennom året, med økt kundedialog og utvikling av mulige forskningsoppdrag. Det har også blitt utviklet kurs for å få en bredere kontakt med nye mulige kunder.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten.

Strategiske instituttsatsinger

Konsernsatsing Vareproduksjon

For TL har hensikten vært å styrke faglig utvikling og kompetansebygging, nettverksbygging og formidling. Avdelingen har jobbet med å videreutvikle fagområdet «Masseprodusert skreddersøm» og etablert et nytt Geminisenter innenfor «kundetilpasset produksjon». Fagmiljøet har videre vært med og utviklet faglige bidrag presentert innenfor etablerte industriklynger i Røros-regionen. Fagmiljøet har videre deltatt i workshops og utvekslinger med fagmiljøer i Europa og samlet inn svar fra bedrifter i en rekke europeiske land basert på et spørreskjema (European Manufacturing Survey- EMS) med tanke på tilgang på sammenlignende datasett. Nettverksbygging har skjedd på MCPC-konferansen i Bologna i juni med papers og på APMS-konferansen i Trondheim i september. Vi har etablert Industri 5.0 som en satsning, i første rekke med begrepene «human centric», «resilience» og «sustainability», og grunnlaget er blitt presentert i bedrifter og ulike nettverk. Avdelingen gjennomførte en workshop på Industri 5.0 med forskere fra andre SINTEF-miljøer, og deltok på Vareproduksjonsdagene med faglige presentasjoner og gjennomførte et fagseminar i Ålesund med deltakere fra bedrifter på kundetilpasset produksjon sammen med Geminisenteret.

Konsernsatsning Samfunnssikkerhet

For å dekke behovet for forskning innen feltet samfunnssikkerhet har SINTEF en konsernsatsning på dette temaet, som er dekket av både teknisk-industriell og samfunnsvitenskapelig grunnbevilgning. Satsningen fungerer som et nettverk for hele SINTEF på dette området. Miljø kobles til hverandre og det har vært utviklet metoder brukt for å trene på ukjente hendelser – bygge resiliens, ressuroversikter til for eksempel kommuner, samhandlingsmuligheter mellom forskjellige etater og nivå, samt markedsaktivitet mot potensielle kunder i både offentlig etater og privat næringsliv. Satsningen har også lagt til rette for nettverksbygging/deling mellom forskningsmiljø, og formidlet både internt og eksternt slik som på det større arrangementet Fremtidsfredag i Steinkjer.

Konsernsatsing Matsystem og bioressurser

Avdeling TL samarbeider med konsernsatsing Matsystem og bioressurser om avdelingssatsingen på bioøkonomi (se nedenfor) og i konkrete aktiviteter knyttet til nettverksbygging og prosjektinitiering. Ett eksempel på konkrete aktiviteter er klyngeutvikling for norsk leverandørindustri til landbruk og havbruk, et annet er partnerskapsavtaler med henholdsvis NIBIO og Nord Universitet der målsettingene er at man i samarbeid med henholdsvis Steinkjer kommune og kommunen i Namdalsregionen (Namdalen regionråd) skal styre det faglige samarbeidet og samarbeidet innenfor blågrønn sektor og da med spesielt fokus på landbruksnæringen i regionen.

Konsernsatsing Helse

Tre satsingsområder hadde i 2024 bidrag fra samfunnsvitenskapelig grunnbevilgning: (1) Medisinsk teknologi og digital helse: Vi ser at flerfaglige team blir stadig viktigere for nyskaping og implementering av ny teknologi i helsetjenestene. Derfor styrker vi vår kompetanse på dette området og har bl.a. etablert flere tverrfaglige team som jobber strategisk både mot helsenæringen og helsesektoren både innenfor e-helse, medisinsk teknologi og farmasøytisk industri. I løpet av 2024 koblet vi tydeligere vårt sterke miljø innenfor global helse mot den nye konsernsatsningen (2) «Global Sustainable Development». Vi hadde også i 2024 felles arrangementer i Arendalsuka sammen med bl.a. NORAD, NTNU og Lærdal Global Health. (3) Helsefremmende og aldersvennlige samfunn ble videreført som en viktig satsning også i 2024. De demografiske endringene i Norge krever både ny teknologi, tøffere prioriteringer, nye strukturer og nye arbeidsformer. Vi samarbeider tett på dette område langs flere akser med nøkkelpartnere og har samarbeidsavtaler med både Trondheim og Oslo kommune som adresserer dette som meget viktig. Det er bl.a. behov for gjennomgripende endringer i tankesett rundt utforming av framtidens bomiljø og boformer så eldre kan leve meningsfylte liv med god livskvalitet og vi har etablert egne fagteam, prioritert forskningsområder (PFO) og Geminisenter som jobber innenfor dette temaet.

Institutsatsinger ved SINTEF Digital – Prioriterte forskningsområder (PFO)

En PFO er tverrfaglig, og omfatter både samfunnsvitenskapelig og teknologisk kompetanse. PFOene her gjennomføres av i samarbeid mellom flere av avdelingene ved SINTEF Digital, som er ett av SINTEFs seks institutter.

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten:

PFO – Digital transformasjon

Denne PFOen ledes av avdeling TL. Med digital transformasjon mener vi en prosess som søker å forbedre en enhet eller oppnå betydelige endringer ved å utnytte mulighetene som kommer med digital teknologi. Fokus er på signifikante endringer som skjer gjennom teknologi, ikke mindre forbedringer. Digital teknologi inkluderer både konkrete verktøy som droner, 3D-printing og Virtual Reality og

introduksjon av digitale systemer som Industri 4.0/ 5.0 og Kunstig intelligens (KI) i ulike former. For avdelingen er forskningsfokuset sosioteknisk og ser på hvilke fremmere og hemmere som er knyttet til implementering og bruk, hvilke muligheter og utfordringer innføring av digital teknologi skaper for den enkelte arbeidstaker i form av nye krav til kompetanse, nye muligheter for læring og endringer i arbeidsoppgave og roller. På et organisatorisk nivå ser vi på endringer i styrings og arbeidsprosesser, hvordan medvirkning og samarbeid om digitalisering kan skje og hvilke gevinster som kan realiseres. Det siste inkluderer også gevinster i forhold til økologisk (Twin transition) og sosial bærekraft (Resiliens). Inkludert i arbeidet er Geminisenter for Digital Transformation Management.

PFO – Bærekraftige samfunn

Denne PFOen ledes av avdeling TL. Formålet er å utvikle grunnlag for tverrfaglig forskning knyttet til temaene bærekraftige samfunn og bærekraftig transformasjon. Avdelingen ønsker å ta en sentral posisjon og vektlegger å videreutvikle fag- og domenekompetansen for å kunne satse på nye områder. Publikasjoner og nettverksbygging vektlegges. En av publikasjonene våre i år hadde som tema "Perception of decarbonization challenges for the process industry in Sweden and Norway". Det er også jobbet videre med nettverk og samarbeid for bærekraftig omstilling i vannsektoren, som førte til nye søknader med deltakelse fra flere forskningsgrupper i Digital, samt deltakelse i et nytt EU prosjekt (CIRSEAU) og i Water Europe's Policy Advisory Committee. Styrking av Sosioteknisk forskning på bærekraftig omstilling er et satsningsområde, og flere forskere deltok på den internasjonale fagkonferansen Science and Technology Studies (STS) i Graz med artikkelen "The role of sectoral configuration for hydrogen innovation and value chains". TL leder Gemini Centre "Sustainability Transitions" hvor også NTNU og UiS deltar. Forskning innen komplekse transisjonsprosesser for bærekraft innen ulike sektorer (bl.a. energi, transport, mat og vann) er et sentralt tema. Flere forskere ved Teknologiledelse deltok på studietur til København, som bidro til nettverksbygging spesielt med samarbeidspartnere ved København Universitet, IFRO og potensielle nye ved Danmark Teknologiske Universitet og Copenhagen Business School, som er ledende forskningsmiljøene innen fagområdet. Konkret resultat er felles prosjektinitiativ med IFRO innen bærekraftig transisjon og CCS, og felles publiseringsprosjekt. Avdelingen samarbeidet også med IFRO og UiO ved gjennomføringen av konferansen "International Sustainability Transitions" sommeren 2024 i Oslo, som ble en stor suksess. Mot slutten av året ble det også startet et arbeid for bedre å adressere koblingen mellom beredskap og bærekraft, som avdelingen ser at vil bli viktig fremover.

PFO – Aldersvennlige samfunn

Denne PFOen ledes av avdeling Helse og erstattet den tidligere PFOen «Gerontechnology». Fokuset er fortsatt knyttet til demografisk aldring og mulige tekniske løsninger, men vi har forsterket bærekraftfokuset da ressursknapphet er kritisk for tjenestetilbudet. Vi søker å utvikle ny kunnskap, nye tjenester og nye teknologi som bidrar til å realisere målsettingene både internasjonalt og nasjonalt. I 2024 etablerte PFOen et samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune, samt at vi hadde møter med flere kommuner som ønsker å inngå samarbeidsavtaler med den hensikt å fokusere mer på FoU som et sentralt virkemiddel for nødvendig omstilling og nytenkning rundt et bærekraft og aldersvennlig samfunn.

Avdelingsvise satsinger

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten:

Det gis her en beskrivelse av noen utvalgte avdelingsvise satsinger ved de tre avdelingene TL, Helse og SESS.

Avdelingssatsing ved TL – Bioøkonomi. Denne satsingen er et resultat av, og har pågått siden, fusjonen med Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) 1.1.2021. Satsingen er videreført i 2024 og er tett knyttet til de to konsernsatsingene Matsystem og bioressurser, og Sirkulærøkonomi. Samarbeidet mellom SINTEF og NIBIO er også viktige i arbeidet innenfor bioøkonomi. Målet er at SINTEF skal ta en tydelig posisjon innenfor samfunnsvitenskapelig og teknologisk kunnskap i bioøkonomien, og dermed være en relevant samarbeidspartner for biovitenskapelige miljø i for eksempel NIBIO, NTNU og Nord universitet. Satsingen har for TL et samfunnsvitenskapelig fokus hvor det arbeides med forvaltning av bioressurser og innovasjon og entreprenørskap i bionæringene. Det er dessuten viktig å se satsingen på bioøkonomi i et større og helhetlig samfunnsvitenskapelig perspektiv der også forskningen spenner over temaer knyttet til mat- og førsystemer, matberedskap, lokal stedsutvikling og folkehelse. Den samfunnsvitenskapelige satsingen på bioøkonomi tar blant annet utgangspunkt at bioressursene skal forvaltes i og av bærekraftige (økonomisk, sosialt og miljømessig) lokalsamfunn. Videre er et viktig element å trekke inn teknologimiljø i andre deler av SINTEF (digitalisering, produksjon, industri, osv).

Avdelingssatsning ved Helse – har lenge hatt en strategisk satsning på å øke antall vitenskapelige publikasjoner per forsker, og dette har for tredje året på rad resultert i økt publikasjonsrate i 2024. Avdelingen har hatt en satsning på kommunal helse- og omsorgstjeneste, inkluderte å forstå utfordringsbildet i kommunene og å styrke samarbeidet med kommunene. Det har ført til flere søknader og forskningsoppdrag. SINTEF sendte bla inn 8 søknader sammen med ulike kommuner i Norge på NFR sin nye utlysning «Innovasjon i kommunale helse og omsorgstjenester». Her satser SINTEF og instituttsektoren i Norge på bedre uttelling i 2025. I tillegg har vi tett dialog med helseetaten i Oslo kommune og gir høringsinnspill og andre innspill til utvikling av norske helsesektor og helseindustri. Vi er særlig opptatt av å følge opp regjeringens nye eksportsatsning for helsenæringen. Her er koblingen mellom relevant næringsliv og offentlig sektor avgjørende. Vi bidrar også aktivt i utvikling av innovasjonsdistriktene Oslo Science City og Helseinnovasjonssenteret HAI som er koblet til Trondheim Tech Port.

Avdelingssatsning ved SESS – For avdelingen har det vært et strategisk mål å skape en felles plattform for å vise frem en historie om "Det trygge Norge", hvor kompetanse og erfaring fra sikkerhetsfaget over flere år kunne presenteres. Dette bidro ikke bare til strategisk utviklings- og markeds mål, men også til samskaping, trygghet og felles forståelse i den nye gruppen. Dette bidro også gjøre fagmiljøet enda bedre rustet til å bidra med viktig forskning på samfunnssikkerhetsområdet, som er et viktig strategisk satsningsområde for SINTEF. Et annet strategisk spor som det ble jobbet med er "Human and Organisational Performance (HOP)" som er et tankesett innenfor sikkerhetsstyring, hvor målet er å forbedre sikkerhet ved å se på enkeltpersoner og organisasjonens evne til å virke bra i komplekse og risikofylte situasjoner. Her ble det utarbeidet et faglig grunnlag som kan meddeles til både gamle og nye kunder via enten direkte kundemøter, workshops eller et frokostseminar. Innsidetrussel er et høyaktuelt tema hvor det ikke finnes mye dokumentert forskning.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Se svarene under «Strategiske instituttsatsinger» hvor disse strategiske instituttsatsingene også omfatter kortere forprosjekter/ideutviklingsprosjekter, m.m.

Egenandel i forskningsprosjekter

Ingen.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Den samfunnsvitenskapelige aktiviteten.

Konferanser

Flere konferanser er beskrevet under de enkelte satsingsområdene.

Avdeling TL har i tillegg deltatt på blant annet:

- MCP-konferansen (International Conference on Customization and Personalization), Novi Sad, Serbia, sep. 2024
- APMS-konferansen (Advances in Production Management Systems), Chemnitz, Tyskland, sep. 2024
- Vareproduksjonsdagene på Gjøvik og Raufoss, okt. 2024.
- EAHOP (European Academy of Occupational Health Psychology), Granada, Spania, jun. 2024
- NEON-dagene, Tromsø, nov. 2024
- IST 2024 The 15th International Sustainability Transitions Conference was hosted in Oslo, Norway, 16-19 June 2024.

Avdeling Helse har i tillegg deltatt på blant annet:

- EHiN 2024 (E-Helse i Norge)
- Arendalsuka (Global Sustainable Development)
- 43rd Nordic Health Economists' Study Group Meeting, organized by the University of Eastern Finland, in Kuopio, august 24 (innlegg)
- Den årlige nasjonale helsetjenesteforskningsskonferansen, Bergen, nov. 24 (flere innlegg)
- Association of Chartered Physiotherapists in Neurology (ACPIN) Conference, London, 16 May 2024
- Consortium of Multiple Sclerosis Centres conference, Nashville, 29 May 2024.
- 7th International Conference on Evidence-based Policy in Long-term Care, 12-14 Sept, Bilbao. Arrangerte sesjon og deltok med flere innlegg
- AAATE (Association for the advancement of assistive technology in Europe) konferanse (En forsker ved avdelingen er styremedlem og var medarrangør på konferansen i 2024)

Nettverk

«EU-HYBNET – Empowering a Pan-European Network to Counter Hybrid Threats». Deltakelse i nettverk er viktig for å nå ut til fremtidige samarbeidspartnere, og SINTEF avdeling SESS er nå med i dette nettverket knyttet til konsernsatsing Samfunnssikkerhet.

Partnerskapsavtaler med kommuner. Partnerskap mellom Steinkjer kommune, SINTEF og NIBIO. En felles satsing mellom partene, som blant annet skal fremme forskningspartnerne og regionens utvikling på Agriområdet. Både SINTEF og NIBIO yter egeninnsats inn i dette nettverket for å styrke de faglige samarbeidsflatene. Internt i SINTEF knytter dette nettverksarbeidet seg opp mot konsernsatsingene innen Sirkulærøkonomi, Matsystem og bioressurser og avdelingssatsingen på Bioøkonomi. Partnerskapsavtalen fornyes og videreføres etter avtale i 2024. Partnerskap Namdalen – en felles satsing mellom SINTEF, Nord Universitet og Namdal Regionråd som blant annet har som målsetting å styrke samarbeidet mellom partene. Fokusområdene er blå og grønn sektor, bærekraftig innovasjon og entreprenørskap, helse, velferd og oppvekst, samt samfunnssikkerhet. Internt i SINTEF knytter dette

nettverksarbeidet seg opp mot konsernsatsingene innen Sirkulærøkonomi, Mat og Agri og avdelingssatsingen innen Bioøkonomi og Bærekraftige samfunn.

Konsernsatsing – Vareproduksjon. Nettverksbygging er nevnt under beskrivelse av satsingen, og omfatter etablering av nytt Gemini-senter på Kundetilpasset produksjon, APMS-konferanse i Trondheim, MCPC-konferanse i Bologna, Røros-klyngen.

Avdeling Helse har deltatt i følgende nettverk:

- EAN: European Aging Network
- Nasjonalt nettverk for helsetjenesteforskning
- WHO/ ISG (samarbeidsavtale)
- AAATE (styremedlem)
- Viken Fylkeskommune/ Folkehelselab
- Cost-nettverk: a-STEP: advancing social inclusion through Technology and EmPowerment
- European Network on Rehabilitation in Multiple Sclerosis (RIMS) <https://www.eurims.org/>

Geminisentre

Geminisenterne er arenaer for strategisk samhandling mellom fagmiljøer i institutt- og universitetssektoren: NTNU, SINTEF, Universitetet i Oslo, St. Olavs hospital – Universitetssykehuset i Trondheim og NTNU Samfunnsforskning. Hensikten er å samle forskere på tvers av institusjoner for å bygge nye fag/markedsområder, konkurransekraft, og å samarbeide om store samfunnsutfordringer. SINTEFs erfaring er Geminisentrene er viktige som felles arena for å utvikle kompetanse og nettverk. Vi ser at dette resulterer i nye nasjonale og internasjonale søknader og prosjekter på tvers av institusjonene. Fra den samfunnsfaglige arena deltar SINTEF i følgende senter i 2024:

- CERCIS (Gemini Centre for resilient Critical Infrastructures and Societies)
- Gemini Centre Sustainability Transitions
- Geminisenter Kundetilpasset produksjon
- Gemini Centre Digital Transformation Management
- Gemini Centre Extended Realities (XR)
- Geminisenter HelsA
- Geminisenter E-helse
- Geminisenter Norsk senter for digitale teknologier i rehabilitering
- Geminisenter: Opplnk – Inkluderende skole og oppvekst
- Geminisenter Human Centred Manufacturing

Vitenskapelig utstyr

Det er ikke brukt midler fra grunnbevilgningen på vitenskapelig utstyr.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	5 439
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	7 749
Egenandel i forskningsprosjekter	
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	18 040
Vitenskapelig utstyr	
Sum	31 228

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Samfunns- og næringslivsforskning, SNF

Nettside: www.snf.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

SNF er et aksjeselskap og eies av Norges Handelshøyskole (85 %) og Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning (15 %).

Stiftelsesår

1991

Formål

Formålet med SNF er å være et nasjonalt senter for anvendt samfunns- og næringslivsrettet forskning. Selskapets virksomhet er å tilby oppdragsgiverne programmer, prosjekter og enkeltoppdrag av langsiktig og mer kortsiktig karakter. SNF skal ha en faglig forankring i de økonomisk-administrative fagmiljøene ved NHH.

Lokalisering

SNF har sine lokaler i Helleveien 30 i Bergen.

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Forskningsvirksomheten var i 2024 organisert i følgende forskningsgrupper:

- Digitalisering, strategi og ledelse
- Energi, naturressurser og miljø (ENE)
- FAIR Insight Team
- Næringsøkonomi

Datterselskaper/underenheter

SNF har ingen datterselskaper eller underenheter.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

SNFs drift var preget av stabilitet også i 2024. Arbeidet med implementeringen av *Strategi for SNF 2023-2026. Forskning for et bærekraftig samfunn* har fortsatt med uforminsket kraft gjennom året. SNF har en rekke prosjekter der bærekraft, i ulike fasetter og fra forskjellige finansieringskilder, står sentralt i alle forskningsgruppene. For eksempel er SNF er partner i SFF-en FAIR (Centre for Experimental Research on Fairness, Inequality and Rationality), FME-ene NTRANS (Norwegian Centre for Energy Transition Strategies) og HyValue (Norwegian Centre for Hydrogen Research), SFI-en Climate Futures og Grønn plattform prosjektet SmartSirk (Smarte fabrikker og sirkulære produkter). Administrativt har arbeidet med Miljøfyrtårn-sertifisering av SNF startet. De høye faglige ambisjonene om publisering, formidling, en diversifisert prosjektportefølje og internasjonalisering etc. står fast.

SNF har også i 2024 markert seg sterkt i nasjonale media med innlegg/innslag blant annet i DN, Aftenposten og NRK. En av SNFs forskere har fast fredagskronikk i Dagens Næringsliv, og en annen er fast spaltist i Aftenposten. SNFs bruker LinkedIn aktivt som formidlingskanal og antall følgere øker fra måned til måned. En av SNFs forskere er medprogramleder i NHHs svært populære podkast 'Lederskap'. Det var 17 episoder i 2024, og temaene i var blant annet politisk påvirkning, aldersvennlig ledelse, frykt og psykologisk trygghet, narsissisme og AI og konkurransefortrinn. Det er også verd å nevne at i artikkelen "Why don't women use artificial intelligence" i The Economist, ble et forskningsarbeid av en av SNFs forskere omtalt.

SNF har vært arrangør og medarrangør av flere nasjonale og internasjonale workshops og konferanser, blant annet workshopene *Nordic annual workshop on environmental and resource economics (NAERE)* og *Building Collaborative Advantage Through Small Capacitating Investment*, og konferansene *EALE 2024 - European Association of Labour Economists* og *Bergen International Shipping Conference*. Forskerne er aktive deltakere på konferanser i inn- og utland, to av SNFs ansatte har hatt utenlandsopphold, og instituttet har hatt korte besøk av utenlandske gjesteforskere. En av de fast ansatte forskerne disputerte i juni, og en stipendiat leverte avhandlingen i juni og disputerte tidlig i januar 2025. Begge disputerte ved NHH. Adm. direktør har sagt opp stillingen sin, og ny direktør vil være på plass 1. august.

De viktigste publikasjonene fra instituttet i 2024

- Bang, R. et al. (2024). Conventional or organic cattle farming? Trade-offs between crop yield, livestock capacity, organic premiums, and government. *Agricultural systems*, 218. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2024.103991>
- Nesse, S., Schei, V. og Mitroff, I. (2024). Collective response capacity: Developing crisis leadership in organizations. *Journal of Contingencies and Crisis Management*. <https://doi.org/10.1111/1468-5973.12612>
- Diamand, E., Gelfand, Hochleitner, A. og Soderegger, S. (2024). Strategic behavior with tight, loose, and polarized norms. *Management Science*, 71(3). <https://doi.org/10.1287/mnsc.2023.01022>
- Franco, C., Harding, D.J., Bushway, S.D. og Morenoff, J. (2024). Does re-imprisonment for technical violations prevent crime? *Journal of Human Resources*. <https://doi.org/10.3368/jhr.1222-12719R3>
- Schou, P.K. og Nesheim, T. (2024). What we do in the shadows - how expert workers, reclaim control in digitalized and centralized organizations through 'stealth work'. *Organization Studies*, 45(5). <https://doi.org/10.1177/01708406241233175>

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

SNF mottok i 2024 en grunnbevilgning på 8.696 mill. kroner. SNFs styre behandler hvert år fordelingen av grunnbevilgningen, og den er disponert i samsvar med styrets prioriteringer og SNFs strategi for perioden 2023-2026. Det er dermed lagt opp til at grunnbevilgningen forbeholdes strategisk viktige aktiviteter som støtter opp om utviklingen av eksisterende og nye tematiske forskningssatsinger, kompetanseoppbygging og publisering. Det er brukt 52.000 kroner av Retur-EU-midler til en workshop med internasjonale deltakere.

Strategiske instituttsatsinger

En ny strategisk satsing om samfunnsøkonomisk analyse av transportsystemer ble startet opp i 2022 og videreført i 2024. To nye flerårige strategiske satsinger ble startet i 2023 - Innovasjonsledelse og Bergen Media Business Research Cluster. Det er brukt midler fra grunnbevilgningen til å støtte opp om disse tre strategiske satsingene og ny strategisk satsing på bærekraft som ble startet i løpet 2024.

Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter m.m.

Forprosjekter og idéutviklingsprosjekter omfatter løpende utvikling innenfor de fire forskningsgruppene som forskningen i SNF er organisert i. Dette gjelder blant annet flere mindre søknadsprosesser, kvalitetssikring, forprosjekter og mer langsiktig posisjonering, blant annet mot Horisont Europa.

Egenandel

Det er i brukt 653.000 kroner i egenandel fra grunnbevilgningen til tre prosjekter som er finansiert av Forskningsrådet.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Det legges stor vekt på mer formidling, publisering, publisering på høyere nivå samt deltakelse på nasjonale og internasjonale fagkonferanser. Dette har over tid hatt en betydelig og positiv effekt. Dette har flere formål – kompetanseheving, nettverksbygging og å styrke forskernes og SNFs omdømme. Det er også brukt en god del midler på rekruttering av nye forskere (å få de i gang), samt faglig fornyelse.

Vitenskapelig utstyr

Det er i flere år blitt brukt midler til å kjøpe data fra Dun & Bradstreet med bedriftsopplysninger fra Brønnøysundregistrene, og *Regnskapsdatabasen* dekker nå perioden 1992-2023. Data tilrettelegges og administreres av SNF, og brukes i forskningsprosjekter, doktorgradsavhandlinger og masteroppgaver.

Tabellen under viser bruk av grunnfinansieringen (inkludert Retur-EU) i 1000 kroner.

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	1 493
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	907
Egenandel i forskningsprosjekter	653
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	5 358
Vitenskapelig utstyr	337
Sum	8 748

Telemarksforskning

Nettside: www.telemarksforskning.no

Kort presentasjon

Organisatorisk form

Stiftelse

Stiftelsesår

1988

Formål

Stiftelsen skal drive med forskning, forskningsformidling og utviklingsarbeid. Denne virksomheten skal bidra til utvikling, nyskaping og kompetanseheving i næringsliv, organisasjonsliv og offentlig forvaltning.

Stiftelsen har ikke erverv som formål.

Visjonen til stiftelsen er å utvikle ny kunnskap som tas i bruk og er til nytte for samfunnet.

Lokalisering

Bø, Midt-Telemark kommune

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Forskningsvirksomheten er organisert som følger:

- Fagområde for kulturpolitikk
- Fagområde for velferd og samfunnsutvikling
- Senter for regionale analyser

Senter for regionale analyser arbeider med kvantitative analyser på kommune- og regionalt nivå med utspring i forskere og problemstillinger fra begge fagområdene. Hvert fagområde ledes av en fagkoordinator, mens senteret har en senterleder. Disse sitter i TFs ledergruppe.

Den faglige aktiviteten skjer i fem forskergrupper med hver sin forskergruppeleder:

- Kommunal økonomi og styring
- Kommunal og regional utvikling og innovasjon
- Velferd og utdanning
- Grønn omstilling
- Kulturliv og kulturpolitikk

Siden instituttet jobber i en nettverksmodell der flere forskere jobber innen flere grupper, kan hver forskergruppe mønstre 5-10 forskere.

Datterselskaper/underenheter

Telemark Kompetansebygg AS

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

Det er gjennom 2024 arbeidet med å øke formalkompetansen, både andelen forskere med Ph.d og seniorforskere med professorkompetanse, gjennom rekruttering og intern kompetanseheving. Telemarksforskning styrket forskerstaben ved å rekruttere to seniorforskere med professorkompetanse, samtidig som en av seniorforskerne fikk opprykk til professorkompetanse. Dette er i samsvar med instituttets overordnede strategi om å øke forskervolumet og øke andel bidragsprosjekt. For å styrke forskningsformidlingen ansatte instituttet en kommunikasjonsrådgiver i 2024. Telemarksforskning startet en strategiprosess på slutten av året for å spisse instituttets faglige profil og strategiske retning.

Telemarksforskning arbeider med flere Forskningsrådets finansierte prosjekter, som:

- Sustainable coastal recreation - the role and potential of voluntary organisations and civil society in coastal areas under pressure (COASTREC).
- Planning for sustainable second-home development (SECPLAN) med NMBU
- From Awareness to Engagement: Young Consumers in a Sustainable Food System (FATE) med Nofima.
- The role of diversified small-scale horticulture in a transition towards more sustainable food systems with healthier diets med NIBIO
- Appropriating the commons: articulating the cultural transformation of welfare and charity med Nord Universitet

Fagområde for velferd og samfunnsutvikling

Telemarksforskning videreførte satsingen på inntektssystemet og statlig styring av kommunesektoren, gjennom rammeavtaler med om lag 50 kommuner, deltakelse i Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi, og oppdrag knyttet til finansiering av barnehagesektoren og styring av kommunale budsjettprosesser. Rapporter i egen rapportserie om tema som bygdemiljøpakkene, samskaping i kommunal sektor, folkehelsesatsingen sammen mot, flyttemotiv til og fra distriktene, skolestruktur og finansiering av barnehagesektoren.

Instituttet har også utviklet videre regionalanalyse.no, og arbeidet med å sammenligne Telemarksforskning sine befolkningsframskrivninger med Statistisk sentralbyrås (SSB) sine. Befolkningsframskrivingene fra denne modellen avviker sterkt fra SSBs befolkningsframskrivninger for mange kommuner, spesielt i distriktene. Nytt av året er utarbeidelse av regionale perspektivmeldinger

som ser på utviklingsbanene for sysselsetting frem til 2060 etter samme modell som regjeringens perspektivmelding.

Fagområdet satset i 2024 også på å utvide kompetansen på arbeidslivsforskning ved å rekruttere forskere på området, og publiserte artikler og rapporter og inngikk nye avtaler knyttet til arbeidsrettet rehabilitering, tilrettelagt arbeid og sykefraværsoppfølging.

Fagområde for kulturpolitikk

Fagområdets nye prosjekter varierte i 2024 mellom oppdragsforskning knyttet til musikkutdanningen, Riksteateret, immateriell kulturarv og virkemiddelapparatet på musikkfeltet. Nye rapporter i egen rapportserie om tema som kreativ næring, utvikling av museumsforvaltningen, innholdsmangfold i norske filmer og serier, kunstnerinntekter. Telemarksforskning har også gjennomført en kartlegging og vurdering av kunnskapen om kulturbruk i Norge som er utgitt i Kulturdirektoratets rapportserie.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

Strategiske instituttsatsinger

En mindre del av grunnbevilgningen ble brukt til delfinansiering av Ph.d-løp for å styrke formalkompetansen ved instituttet. Doktorgrader i arbeid:

- Ailin Aastvedt arbeidet videre med sin Ph.d i samskapende innovasjon i kommunal sektor ved Universitetet i Innlandet.
- Helle Krone-Hjertstrøm er i slutfasen på sin Ph.d om endring i utøvelse og organisering av helsetjenester, og nye kompetansebehov som følge av samhandlingsreformen ved UiT.
- Monica Bjerklund er i slutfasen på sin dr. philos om barnehagens speiling og synliggjøring av moderne familieformer i perioden 2019-2022.

Line Elise Holmboe disputerte 25.april ved Institutt for arkiv, bibliotek og informasjonsfag ved OsloMet med doktoravhandlingen «Litteraturpolitikk i praksis. Forleggere og statens innkjøpsordning for ny norsk litteratur». Ph.d i samfunnsvitenskap.

Videre har grunnbevilgningen bidratt til utvikling av prosjektideer og oppdatering på forskningsfronten på viktige satsingsområder for instituttet, som bærekraftige matsystemer og sirkulærøkonomi, areal-, utmarks- og ressursforvaltning, stedsutvikling og bærekraftige kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er også blitt satset på utvikling av prosjektideer opp mot ulike Horizon Europe program, med hovedvekt på å tilføre samfunnsvitenskapelig perspektiv i teknisk orienterte prosjekt.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Utvikling av Interne Strategiske Områdeprogram (ISOP) på områder hvor instituttet oppfatter at det er behov for mer empirinær forskning, men hvor det er lite utlyste midler:

1. Bærekraftig utvikling i distriktskommuner. Kartlegging av handlingsrommet som distriktskommuner har i å kunne innta en mer helhetlig og tverrsektoriell tilnærming til en bærekraftig utvikling, sett i lys av de særskilte utfordringene distriktene har.

2. Folkehelse. Utvikling av en platt form for analyse av folkehelsedata for å kunne gi kommunene et helhetlig bilde av folkehelsen og muliggjøre målrettet og evidensbasert helsefremmende arbeid.
3. KI og kulturproduksjon. Kartlegging av hvordan KI utfordrer noen helt grunnleggende ideer om menneskelig agens og kreativitet, som ligger i kjernen av både kultursosiologien og for kulturpolitikken. Hvilke konsekvenser har dette fått og kan det få for hvordan vi forstår kulturproduksjon og kreativitet, og for kulturpolitikken muligheter. Satsingen har ført til flere artikler om digital kulturproduksjon, samt foredrag og innlegg på konferanser både nasjonalt og internasjonalt.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Disse midlene ble brukt til vitenskapelig og populærvitenskapelig publisering, nettverksbygging, nyansatopplæring, mentoring og kvalitetssikring. Hoveddelen av midlene, 4,4 mill. kr, ble brukt til vitenskapelig publisering. Instituttet har over lengre tid lagt stor vekt på å utvikle aktiviteter som stimulerer til artikkelproduksjon, og til å støtte og utvikle ferske artikkelskrivere. Telemarksforskning oppnådde 1,5 publiseringspoeng pr forskerårsverk i 2024.

En omfattende satsing på vitenskapelig publisering resulterte i en rekke vitenskapelige artikler fra forskergruppen for kulturliv og kulturpolitikk, knyttet til tema som statlig styring av den kommunale kultursektoren, kommunale kulturhus, kulturfrivillighet, bygningsvern i museumsforvaltningen, KI og kulturarbeidslivet, frivillighet i kulturforvaltningen og språkpolitikk i kulturpolitikken. Utgivelsen av boken om kulturskolen på Universitetsforlaget av Mari Torvik Heian og Ola K. Berge førte til en debatt om kulturskolens rolle i samfunnet. Forskerne på fagområdet har også deltatt i nasjonale debatter om kunst, kultur og nasjonal beredskap. Flere av forskerne deltok på den internasjonale konferanse om kulturpolitikkforskning i Polen.

Forskerne på fagområdet for velferd og samfunnsutvikling publiserte vitenskapelige artikler knyttet til den norske velferdsstaten, kommunale helse- og omsorgstjenester, medborgerskap, samskaping og stedsutvikling. Senter for regionale analyser ga i 2024 ut boken Hvordan skape vekst, som ble utgitt på Cappelen Damm Akademisk.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	1 400
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	575
Egenandel i forskningsprosjekter	0
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	6 681
Vitenskapelig utstyr	
Sum	8 656

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Vestlandsforskning

Nettside: <https://www.vestforsk.no/nn>

Organisatorisk form

Stiftelse

Stiftelsesår

1985

Formål

Vestlandsforskning er eit forskingsinstitutt lokalisert i Sogndal. I samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale fagmiljø utviklar vi tverrfagleg kunnskap for å løyse komplekse samfunnsutfordringar.

Lokalisering

Sogndal

Organisering og tematisk inndeling av FoU-aktiviteten

Forskningsvirksomheten er organisert som følger:

KLIMA OG MILJØ

- Klimatilpassing
- Industriell økologi
- Lokal klima- og miljøpolitikk
- Natur- og miljøforvaltning
- Energi og transport

REISELIV

- Digitalisering
- Opplevingsturisme
- Berekraftig reiseliv

TEKNOLOGI OG SAMFUNN

- Stordata, KI og nye teknologiar
- Regional utvikling og digitalisering
- Kjønn, mangfald og teknologi
e-Helse

Datterselskaper/underenheter

Instituttet har ingen datterselskap eller underenningar.

Viktige organisatoriske og faglige hendelser i 2024

I 2024 hadde instituttet ein særstabil arbeidsstokk, med ein turnover lik null. Det er eit internasjonalt arbeidsmiljø på instituttet, med forskarar frå ulike land som India, Bolivia, Polen, USA, Tyskland, Danmark og Sverige. Ei kort oppsummering av viktig fagleg arbeid i 2024:

Klima og miljø

I 2024 har berekraftig bruk av areal blitt eit sentralt forskingsfelt i klima- og miljøgruppa. Prosjektet Karnak om samverknader mellom arealbruk, naturmangfald og klima vart fullført og presentert på Arendalsveka. NYVEST-prosjektet vart sett i gang for å utvikle ein metode som tek omsyn til samspelseffektane mellom areal, natur og klima. To store prosjekt om rettferdig arealbruk vart også starta opp: Enabling land use justice, finansiert av Forskringsrådet, og Land use justice for green transitions, finansiert av Nordforsk. To store forskingsprosjekt om reiseliv og klimaendringar i polarområda vart avslutta: Sustainable tourism in Svalbard – A Balancing Act (NFR-finansiering) og Horisont 2020-prosjektet Face-it om framtida til arktiske kystøkosystem. Saman med ei rekkje FoU- og brukarpartnarar, har vi leidd ein søknad til senterordninga Transport2050.

Teknologi og samfunn

Teknologi og samfunn-gruppa hadde eit produktivt år i 2024 med avslutning av det seksårige kapasitetsløft-prosjektet Teknoløft, som utvikla kapasitet og kompetanse innan automatisering, stordata og kunstig intelligens. Forskringsrådsprosjektet Just Transform starta i januar 2024, med fokus på berekraftig, rettferdig og inkluderande grøn og digital omstilling. Vi fekk også tildelt EU-prosjektet DeCrises, med tema om ein meir rettferdig grøn og digital omstilling. Saman med ei rekkje regionale samarbeidspartnarar fekk vi støtte frå Vestland fylkeskommune til prosjektet Teknojenter, som skal fremje likestilling og mangfald innan teknologifeltet. I samarbeid med 20 partnarar frå akademien, offentleg sektor og næringslivet har Vestlandsforskning leidd ein søknad til Forskringsrådet si KI-senterutlysing om KI-verktøy som beslutningsstøtte i samfunnskritiske situasjonar.

Berekraftig reiseliv

I 2024 opna vi Kunnskapssenter for berekraftig reiseliv med regional finansiering frå Vestland fylkeskommune, Sparebankstiftinga Sogn og Fjordane, Sogn sparebank og Sogndal kommune. Vestlandsforskning publiserte ei rekkje kronikkar og vitenskaplege artiklar om berekraftig reiseliv og klimaendringar. I 2024 avslutta vi to oppdrag, oppdrag, kunnskapsgrunnlag for vurdering av tolegrensar i Eidfjord kommune og Longyearbyen på Svalbard, og vi fekk i samarbeid med NINA og SPOR tildelt eit nytt oppdrag om tolegrenseanalyse og moglegheitstudie frå Sognrådet og Visit Sognefjord.

Internasjonalt samarbeid

Vestlandsforskning har hatt 18 aktive internasjonale prosjekt i 2024, med samarbeidspartnarar frå mange land både innanfor og utanfor Europa. Tre stipendiatar frå India og USA har vore på hospitering hjå Vestlandsforskning i seks veker. Prosjektet Transnasjonalt partnerskap for framifrå forskning og utdanning i disruptive teknologiar for ei resilient framtid (DTRF) er eit samarbeid mellom Vestlandsforskning, Høgskulen på Vestlandet og sju verdsleiande universitet i USA, India, Kina og Japan, der målet er å etablere ein langvarig partnerskap om framifrå utdanning og forskning.

Bruk av grunnbevilgninger tildelt av Forskningsrådet

I 2024 fekk instituttet 5,626 mill. kroner i ordinær grunnløyving og vi brukte 307 000 kroner frå Retur-EU.

Strategiske instituttsatsinger

Vestlandsforskning si bruk av grunnløyvinga og Retur-EU har mellom anna vore nytta til strategiske satsingar i 2024. Vi har nytta ressursar på kompetanseutvikling og samarbeid innan tverrfagleg kunstig intelligens-forskning på tvers av dei to forskargruppene Klima og miljø og Teknologi og samfunn, og denne satsinga har resultert i fleire prosjektsamarbeid mellom forskargruppene. Vi har òg hatt ei særskilt satsing på smart teknologi for eit grønt skifte i landbruket, som har ført til etablering av fleire nye prosjekt i nært samarbeid med aktørar i landbruksnæringa. Vi gjennomførte i 2024 ei stor mobilisering av reiselivsaktørar, offentlege verksemder og FoU-samarbeid, som leidde til at vi, med regional finansiering, kunne opne Kunnskapssenter for berekraftig reiseliv hjå Vestlandsforskning rett før jul i fjor. Midlane har også gått til bistillingar hjå forskningsgruppene for å støtte opp om den strategiske og faglege utviklinga.

Forprosjekter/ idéutviklingsprosjekter m.m.

Ingen.

Egenandel i forskningsprosjekter

Ingen.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Vi har i 2024 lagt stor vekt på kompetanseutvikling hjå instituttet. Vi har gjennomført fleire KI-kurs, og har i samarbeid med dei andre FOKUS-institutta arbeidd med å etablere retningslinjer for bruk av KI.

Vi har òg gjennomført kurs innan team- og prosjektleiing, internasjonalt arbeid og innan IKT-sikkerheit for heile instituttet. Vi tilbyr jamleg lunsjmøte med faglege innlegg for oppdatering og inspirasjon, og forskningsetikk er eit årleg, fast innslag på desse møta. Vi gjennomførte felles opplæring for leiargruppa i kommunikasjon og den vanskelege samtalen. Ein av leiarane har gjennomført NHO sitt Female future-program og ein leiar har teke UiO sitt forskingsleiarkurs i 2024.

Vi deltek i ei rekkje nettverk regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Døme på regionale nettverk er IT-forum Vest, hubane i Grøn region Vestland, Hub for Ocean og fleire næringshagar. Nasjonalt: KS sitt klimatilpassingsnettverk og FFA sitt EU-nettverk. Internasjonalt: Transnasjonalt partnerskap for framifrå forskning og utdanning i disruptive teknologiar for ei resilient framtid (DTRF).

Artikkelmidlar og open access ligg også under denne kategorien. Vi har og nytta grunnløyvinga til regional utvikling og nettverksbygging, og til finansiering av to PhD-kandidatar ved instituttet.

Vitenskapelig utstyr

Kostnadane er i hovudsak kjøp av tilgang til databasar og bibliotektenester.

Tabellen under viser bruk av grunnbevilgning (inkludert Retur- EU) i 1000 kroner

Formål/aktivitet	Beløp
Strategiske instituttsatsinger	2 990
Forprosjekter/ ideutviklingsprosjekter	
Egenandel i forskningsprosjekter	
Nettverksbygging og kompetanseutvikling	2 777
Vitenskapelig utstyr	166
Sum	5 933

Tallene skal være identiske med 1.16 Disponering av grunnbevilgningen, inkludert Retur-EU i innhenting av instituttets nøkkeltall 2024 av SSB

Norges forskningsråd

Besøksadresse: Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon: 22 03 70 00

Telefaks: 22 03 70 01

post@forskningsradet.no

www.forskningsradet.no

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

ISBN 978-82-12-04210-0 (pdf)

